

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්වවාගණනය කළ මතය

ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාවේ (“සංස්ථාව”) 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ සහ 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, සංස්ථාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්වවාගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්වවාගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්වවාගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සංස්ථාව අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය සංස්ථාව ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සංස්ථාවේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සංස්ථාවේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සංස්ථාවේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතික වීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුවෙන් යුතුව කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වේතනාත්විත මහඟුරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මහඟුරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳ මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සංස්ථාවේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව් කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී. හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.
 - තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ සංස්ථාවේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
 - යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ සංස්ථාවේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සංස්ථාව ක්‍රියා කර ඇති බව,
 - සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,

- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 01 - මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම		
ප්‍රමිතයේ 29 වන ඡේදයට පටහැනිව රු.මිලියන 118.53 ක් වූ පොළී මුදල්, අත්පත් කරගත් ඉඩම් සඳහා ගෙවිය යුතු වන්දි යටතේ දක්වා තිබුණි.	ඉඩම් අත්පත්කරගැනීම සඳහා ගෙවිය යුතු වන්දි නිරවුල් කිරීම සඳහා දීර්ඝ කාලයක් ගතවන බැවින් හා කෙටි කාලයක් තුළ මෙම වන්දි නිරවුල්වේ යැයි අපේක්ෂා නොකරන බැවින් ජංගම නොවන වගකීම් යටතේ වර්ගීකරණය කර ඇත.	ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවලට අනුකූලව වගකීම් හඳුනා ගත යුතුය.
(ආ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 12 - ආදායම් බදු		
(i) සංස්ථාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් ගිණුම් සටහන් අංක 07 අනුව, බදු වියදම රු.මිලියන 489.67 ක් වූ අතර එම වියදම තුළ භාණ්ඩාගාරය සඳහා ගෙවූ විශේෂ බදු රු.මිලියන 25 ක්ද ඇතුළත්ව තිබූ බව නිරීක්ෂණය විය. උක්ත ප්‍රමිතයේ 5 වගන්තියට පටහැනිව භාණ්ඩාගාරය සඳහා ගෙවූ විශේෂ බදු එම වියදම තුළ ඇතුළත් කිරීම හේතුවෙන් ආදායම් බදු වියදම එම අගයෙන් අධිගණනය වී තිබුණි.	2023 වර්ෂයේ සිට මෙය බදු පසු ලාභයෙන් කරනු ලබන බෙදාහැරීමක් ලෙස ආදායම් ප්‍රකාශයේ ඉදිරිපත් කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.	ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කළ යුතුය.
(ii) ප්‍රමිතයේ 61 (A) (අ) ඡේදයට පටහැනිව මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ දක්වා ඇති ආයු ගණක ප්‍රතිලාභ (Actual gain on Defined Benefit Plans) රු.මිලියන 39.29 කට අදාළ විලම්භිත බදු ගැලපීම් සිදු කර නොතිබුණි.	නිරීක්ෂණය සමඟ එකඟ වෙමි.	ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කළ යුතුය.
(ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 16 - දේපළ, පිරිසිදු හා උපකරණ		
(i) ප්‍රමිතයේ 36 වගන්තිය අනුව, දේපළ පිරිසිදු උපකරණවලට අදාළ යම් අයිතමයක් ප්‍රත්‍යාගණනය කරනු ලබන්නේ නම් එම අයිතමයට අදාළ වත්කම් පංතියම ප්‍රත්‍යාගණනය කළ යුතු වුවද, රු. මිලියන 301.39 ක් වටිනා වාහන පමණක් 2020 ජනවාරි ප්‍රත්‍යාගණනය කර තිබූ නමුත් සංස්ථාව සතුව පැවති පිළිවෙලින් රු. මිලියන 24.74 ක් හා රු. මිලියන 26.47 ක පිරිවැය වූ මෝටර් බයිසිකල් 160 ක් හා ජීප් රථයක්	නිරීක්ෂණය සමඟ එකඟ වෙමි.	ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කළ යුතුය.

සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදීද ප්‍රත්‍යාගණනය කර නොතිබුණි.

- (ii) ප්‍රමිතියේ 51 වන ඡේදය අනුව, ජංගම නොවන වත්කම් සඳහා ඵලදායී ජීවිත කාලය වාර්ෂිකව සමාලෝචනය කළ යුතු වුවද 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ධාරණ අගය රු. මිලියන 2,066.84 ක් වූ වත්කම් සම්බන්ධයෙන් එලෙස සමාලෝචනයක් සිදුකර නොතිබුණි. තවද මේ ආකාරයෙන් ඵලදායී ජීවිත කාලය වාර්ෂිකව සමාලෝචනය නොකිරීම හේතුවෙන් පිරිවැය රු. මිලියන 670.81 ක් වූ වත්කම් 3,344 ක් සම්පූර්ණයෙන් ක්ෂය කර තිබූ අතර එම වත්කම් තවදුරටත් ප්‍රයෝජනයට ගනිමින් පැවතුණි.

අනාගතයේදී වත්කම් වල ක්ෂය කල හැකි වටිනාකම ඇස්තමේන්තු කිරීමේදී ඕනෑම අවස්ථාවක වත්කමේ වර්තමාන අගය එහි මිලදී ගත් වටිනාකමින් ප්‍රතිපාදන 5% ක් හෝ ඊට වැඩි විය හැකිය යන උපකල්පනය මත 5% Residual Value යටත්ව ක්ෂය ප්‍රතිපාදන කිරීමට කටයුතු කර ඇත.

ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කළ යුතුය.
- (ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 40 - ආයෝජන දේපළ
 - (i) ප්‍රමිතයේ 5 වන ඡේදය අනුව කුලී ඉපයීම හෝ ප්‍රාග්ධන වටිනාකම වැඩි වීම හෝ ඒ අරමුණු දෙකම සඳහා තබාගෙන ඇති වත්කම් ආයෝජන දේපළ වේ. එහෙත් නියැදි පරීක්ෂාවේදී හෙළිදරව් කරගත් පරිදි එයට පටහැනිව කල්බදු පදනම මත ලබා දී තිබුණු නාරම්මල ඉඩම සහ කොළඹ 03 හි 22 වන පටුමග ඉඩම යන ඉඩම් 02 ක ආයෝජන දේපළ ලෙස හඳුනානොගෙන දේපළ, පිරිසත හා උපකරණ යටතේ දක්වා තිබුණි.

නාරම්මල ඉඩම හා කොළඹ 03 හි 22 වන පටුමගෙහි ඉඩම 2023 වසරේ සිට ආයෝජන දේපළ යටතේ පෙන්වීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කළ යුතුය.
 - (ii) ප්‍රමිතයේ 79 (ඉ) ඡේදයට පටහැනිව සංස්ථාව සතු පිරිවැය රු.මිලියන 584.95 ක් වූ ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි 07 ක සාධාරණ වටිනාකම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.

දේපළ පිරිසත සහ උපකරණ සඳහා සංස්ථාව විසින් අනුගමනය කරන ගිණුම්කරණ ක්‍රමය වන්නේ පිරිවැය ක්‍රමයයි. එම නිසා ඒවායේ සාධාරණ වටිනාකමක් අප පෙන්වා නැත.

ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවලට අනුකූලව ආයෝජන දේපළ සාධාරණ වටිනාකමට දැක්විය යුතුය.
- (ඉ) ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිත අංක 08

ප්‍රමිතයේ 11 වන ඡේදය ප්‍රකාරව ආයතනය විසින් සිය එක් එක් මෙහෙයුම් අංශ පිළිබඳව තොරතුරු වෙන වෙනම වාර්තා කළ යුතු වුවත් සංස්ථාව විසින් පවත්වාගෙන යනු ලබන මෙහෙයුම් අතුරින් ප්‍රධාන අංශ හඳුනාගෙන ප්‍රමිතියට අනුව වෙනම වාර්තා කර නොතිබුණි.

වාර්ෂික වාර්තාවේ පිටු අංක 06 සිට 60 දක්වා එක් එක් අංශයේ ක්‍රියාකාරිත්වය දීර්ඝ වශයෙන් පැහැදිලි කර ඇත. ඊට අමතරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන සඳහා සටහන් 1 සහ 2 යටතේ ප්‍රධාන මෙහෙයුම් අංශ වල ආදායම හා සෘජු පිරිවැය වෙන වෙනම හෙළිදරව් කර ඇත.

ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවලට අනුකූලව එක් එක් මෙහෙයුම් අංශ පිළිබඳ තොරතුරු වෙන වෙනම වාර්තා කළ යුතුය.

(ඊ) ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිත අංක 13

ප්‍රමිතයේ 3 ඡේදය අනුව සංස්ථාව විසින් ආයෝජිත දේපළ තක්සේරු කිරීමේදී සුදුසුකම්ලත් තක්සේරුකරුවන් යොදාගෙන නොතිබුණි.

මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශණය තුළ අප ආයෝජන දේපළ පෙන්වා ඇත්තේ පිරිවැයට වන අතර භාහිර පාර්ශවයක් මගින් තක්සේරු කර වටිනාකම් ලබා ගැනීමේදී සැලකිය යුතු පිරිවැයක් දැරීමට සිදුවන බැවින් අභ්‍යන්තර කමිටුවක් මගින් අගය කර එහි අතිරේක තොරතුරු යටතේ සාධාරණ වටිනාකම පෙන්වා ඇත.

ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කළ යුතුය.

(උ) ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිත අංක 15

i. ඉකුත් වසරවලදී සේවාදායක කොන්ත්‍රාත් ආදායමින් සියයට 51 ක් පිළිබඳ සිදුකරන ලද නියැදි පරීක්ෂාවකට අනුව කටයුතු නිමකර සේවාදායකයන් වෙත භාරදී තිබූ කොන්ත්‍රාත් 13 ක අවසාන බිල්පත් මත ආදායම් ප්‍රමිතය ප්‍රකාරව සම්පූර්ණත්ව අවදීන් අනුව කාලානුරූපව (Completion Stage) හඳුනාගෙන නොතිබුණි. ඒ අනුව බිල්පත් සහතික කිරීමේ ප්‍රමාදය හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායම රු.මිලියන 170.95 කින් හා ඊට අදාල වියදමද අධිගණනය වී තිබුණි. තවද සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ සිදු කරන ලද කොන්ත්‍රාත් වලට අදාලව ඉදිරිපත් කරන ලද තවත් බිල්පත් ප්‍රමාණයක් සේවා දායකයින් විසින් සහතික නොකිරීම හේතුවෙන් අදාළ ආදායම් හා වියදම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට ඇතුළත් කර නොතිබුණි. කෙසේ වුවද එම වටිනාකම නිශ්චය කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය තොරතුරු විගණනයට ඉදිරිපත් නොවුණි.

2022 වසර සඳහා ගිණුම් ගතකර ඇති සියලුම කොන්ත්‍රාත් ආදායම පිළිගත් ගිණුම්කරන ප්‍රමිත වලට අනුකූලවන අතර සහතික කරන ලද වැඩ සහතික මත පමණක් පදනම්ව සිදුකර ඇත.

ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවලට අනුකූලව කොන්ත්‍රාත් වල සම්පූර්ණ අවධීන් අනුව කොන්ත්‍රාත් ආදායම මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දැක්විය යුතුය.

ii. ඉකුත් වසරවලදී කොන්ත්‍රාත් කටයුතු නිමකර සේවාදායකයන් වෙත භාරදී තිබූ ව්‍යාපෘති 6 ක කොන්ත්‍රාත් වියදම වූ රු.මිලියන 13.52 ක් සම්පූර්ණත්ව අවධීන් අනුව හඳුනා නොගෙන සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ කොන්ත්‍රාත් වියදමට ගැලපීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ වියදම එම ප්‍රමාණයෙන් අධිගණනය වී තිබුණි.

සේවාදායක විසින් වැඩ සහතික නොකල අවස්ථාවන්හිදී අදාල වියදම් කෙරීගෙන යන වැඩ (WIP) යටතේ ඉදිරි වර්ෂයට ගෙන යන අතර ආදායම ගිණුම්ගත වන අවස්ථාවේ වියදමද ගිණුම්ගත කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවලට අනුකූලව කොන්ත්‍රාත් වියදම සම්පූර්ණ අවධීන් අනුව මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දැක්විය යුතුය.

(ඌ) ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිත අංක 16 - කල්බදු

(i) මහ කොළඹ ගංවතුර පාලනය කිරීමේ හා පරිසරය වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතියේ සංවර්ධන කටයුතු

සුදුනෙළුම්පුර ණයගැති ශේෂය තුළ අඩංගු පොලී ආදායම වෙනමම හඳුනා

ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ

නිසා අවතැන් වුවත් සඳහා නිවාස ලබාදීමේ අරමුණින් සංස්ථාව විසින් රු. මිලියන 86.1 ක් වැය කර ඉදිකරන ලද කොළොන්නාව සුදුනෙළුමපුර නිවාස 144 ක්, 2001 වර්ෂයේදී පැවරුම් පත්‍ර මගින් අවතැන්වුවත් සඳහා ලබාදී තිබුණි. 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට මෙම නිවාසලාභීන්ගෙන් අයවිය යුතු රු.මිලියන 33.51 ක වටිනාකම ප්‍රමිතය ප්‍රකාරව ණයගැති හා පොලී ආදායම් ලෙස වෙන වෙනම හඳුනා නොගෙන ණයගැතියන් හා වෙනත් ආදායම් ලෙස ජංගම වත්කම් යටතේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හඳුනාගෙන තිබුණි.

ගත හැකි වුවද එය වෙනම ගිණුම්ගත කිරීමේ උවමනාවක් නොමැති හෙයින් මුළු වාර්ෂික වටිනාකම ආදායම ලෙස ගිණුම්ගත කර ඇත.

ප්‍රමිතවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කළ යුතුය.

(ii) සංස්ථාව විසින් ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි බදු පදනම මත බාහිර පාර්ශවයන්ට ලබාදීමේදී හා එහි බදු කාලය දීර්ඝ කරන අවස්ථාවලදී විධිමත්ව හා කාලීනව බදු ගිවිසුම්වලට නොඑළඹෙන බවටත් බදු අයකිරීම් කාලීනව සිදු නොකරන බවටත් නිරීක්ෂණය විය. අදාළ හිඟ බදු මුදල් නොගෙවා ඇති අවස්ථාවලදී සිය ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි අදාළ පාර්ශවයන්ගෙන් පවරාගැනීමට හැකියාවක් තිබියදීත් උක්ත හිඟ බදු මුදල් ගෙවනතුරු ගිවිසුමකට එළඹීමකින් තොරව එම දේපළ පරිහරණය කිරීමට බදුකරුවන්ට අවස්ථාව ලබාදී තිබූ බව නියැදි විගණන පරීක්ෂාවලදී හෙළිදරව් විය. ඒ අනුව ඉකුත් වර්ෂවලට අදාළ වන පරිදි සංස්ථාව විසින් බාහිර පාර්ශව 53 ක් සමඟ එළඹෙන ලද ගිවිසුම් අනුව ලැබිය යුතු වූ කුලී ආදායම් රු. මිලියන 151.53 ක් පූර්ව වර්ෂවලට අදාළව ගැලපීම් නොකර සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී හඳුනාගැනීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායම එම අගයෙන් අධි ගණනය වී තිබුණි.

කුලී ආදායම ගිණුම්ගත කරන්නේ අදාළ බදු කුලී ගිවිසුම අත්සන් කිරීමෙන් පසුව හෝ අදාළ ගිවිසුම්ගත මුදල ගෙවීමෙන් අනතුරුවය. ඒ අනුව විගණන නිරීක්ෂණයෙන් පෙන්වා දී ඇති කරුණ හා එකඟ වේ.

ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කළ යුතුය.

1.5.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සංස්ථාවට නිදහස් රඳවා ගැනීමේ පදනම මත (Free Hold Basis) රජය විසින් ලබාදී තිබූ මුතුරාජවෙල පිහිටි අක්. 02 රුඩ් 03 පර්. 34.51ක ඉඩමක් විකිණීමේදී ඒ සඳහා වැය කරන ලද සංවර්ධන වියදම් පමණක් අයකර ඉතිරි මුදල රජයේ ඒකාබද්ධ අරමුදලට බැර කරන ලෙසට අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය මගින් දන්වා තිබුණි. එම ඉඩම 2019 වර්ෂයේදී විකුණා රු.මිලියන 272.62 ක් ලබාගෙන තිබුණු අතර දැරූ සංවර්ධන වියදම වූ රු. මිලියන 21.02 ක්	සංස්ථා පනතේ 3 (අ) වගන්තිය යටතේ මෙම සංස්ථාව වෙත පැවරී ඇති ඉඩම් විකිණීම යටතේ බැහැර කරනු ලබන අවස්ථාවලදී එම ඉඩම් සඳහා වන නොදියුණු වටිනාකම ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් වෙත ගෙවිය යුතුය. ඒ අනුව ගෙවිය යුතු නොදියුණු වටිනාකම 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා නොදියුණු වටිනාකම් ඇතුළත් කර පිළියෙල කරන ලද ලේඛනයට	අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණයට අනුව ඉතිරි මුදල රජයේ ඒකාබද්ධ අරමුදලට හෝ ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් වෙත ගෙවිය යුතුය

පමණක් අඩුකර රු. මිලියන 251.60 ක් වූ එම ඉතිරි මුදල් 2023 නොවැම්බර් දක්වාම ඒකාබද්ධ අරමුදලට බැරකර නොතිබුණු අතර ගෙවිය යුතු මුදල වගකීමක් ලෙස හඳුනාගෙන ඒ සඳහා මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ වෙන් කිරීමක්ද සිදුකර නොතිබුණි.

ඇතුළත් කර ඇති අතර එකී මුදල පියවීම් කරන ආකාරය පිළිබඳව විමසා ඇත.

- (ආ) වර්තමානයේදී සංස්ථාව විසින් භාවිතා කරන විද්‍යුත් ලේඛන කළමනාකරණ පද්ධතිය (Electronic Document Management System) (EDMS) සඳහා වැයකරන ලද රු.මිලියන 6.23 ක් අස්පාශ්‍ය වත්කමක් ලෙස හඳුනා නොගෙන කෙරීගෙන යන ප්‍රාග්ධන වැඩ යටතේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණි. මෙම පද්ධතිය අස්පාශ්‍ය වත්කමක් ලෙස හඳුනාගෙන මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල අදාළ ගැලපීම් සිදු කරනු ලැබේ. හඳුන්වාදෙන ලද පද්ධති භාවිතයට ගන්නේ නම් අස්පාශ්‍ය වත්කම් ලෙස ගිණුම්ගත කළයුතුය.
- (ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සංස්ථාව විසින් ආදායම් බදු වියදම රු.මිලියන 273.29 ක් ලෙස ගණනය කර තිබුණු නමුත් 2022/23 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ආදායම් බදු රුපියල් මිලියන 309.31ක් ලෙස ගණනය කර තිබූ බැවින් වර්ෂයේ බදු වියදම රු.මිලියන 36.02 කින් උභය ගණනය වී තිබුණි. 2022/23 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ආදායම් බද්ද රු. මිලියන 309.31ක් ලෙස ගණනය වී ඇත. ඒ අනුව, උභය ප්‍රතිපාදන මුදල වන රු.මිලියන 36.01 ක් 2023 වර්ෂයේදී ගිණුම් ගත කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ. ආදායම් බදු ගණනය කිරීම් නිවැරදිව සිදුකළ යුතුය.
- (ඈ) ඉඩම් අංශය විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද උපලේඛනයට අනුව සංස්ථාව සතු ඉඩම් හා ආයෝජිත දේපළ එකතුව අක්කර 1075 පර්චස් 29.21ක් වූ නමුත් සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා ඉදිරිපත් කර තිබූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව ඉඩම් හා ආයෝජිත දේපළ ප්‍රමාණය අක්කර 66 රූඩ් 03 පර්චස් 5.13ක් පමණක් විය. මේ අනුව අක්කර 1008 රූඩ් 1 ක් හා පර්චස් 24.08 ක ඉඩම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හඳුනාගෙන නොතිබුණි. තවද සංස්ථාව විසින් මෙහෙයුම් කල්බදු යටතේ ලබාදී තිබූ තක්සේරු වටිනාකම රු.මිලියන 39.73 ක් වූ ඉඩම් 03 ක වටිනාකම ආයෝජන දේපල ලෙස ඉඩම් හා ආයෝජන දේපල උපලේඛනයටද ඇතුළත් කර නොතිබුණි. 2023 වර්ෂයේ නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරමි. සංස්ථාව සතු ඉඩම් නිවැරදිව හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කළයුතුය.
- (ඉ) සංස්ථාව විසින් ව්‍යාපෘති 04 කට අදාළව රු.මිලියන 2.35 ක සෘණ වටිනාකමක් කොන්ත්‍රාත් ආදායමට හඳුනා ගැනීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ කොන්ත්‍රාත් ආදායම එම අගයෙන් උභය ගණනය වී තිබුණි. විගණන නිරීක්ෂණයෙන් පෙන්වා ඇති වටිනාකම සත්‍යවන අතර එය ප්‍රමාණාත්මක නොවන බැවින් ගිණුම්ගත කර ඇති ආකාරය නිවැරදි වේ. සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ ව්‍යාපෘති ආදායම පමණක් මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලට හඳුනා ගත යුතුය.
- (ඊ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට පරිපාලිත සමාගමක් වන ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සමාගමෙන් සංස්ථාවට නිරීක්ෂණය සමඟ එකඟ වෙමි. 2023 වර්ෂයේදී නිවැරදි කරනු ලැබේ. පරිපාලිත සමාගම් සමඟ පවතින අන්තර් ගණුදෙනු

ලැබිය යුතු ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල රු.මිලියන 238.87 ක් දක්වා තිබුණද අදාළ පරිපාලිත සමාගමේ පොත් අනුව එය රු. මිලියන 229.75 ක් ලෙස දක්වා තිබීමෙන් ඒ අතර රු.මිලියන 9.12 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය. එමෙන්ම එම සමාගම වෙත ගෙවිය යුතු ලෙස සංස්ථාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල රු. මිලියන 96.95 ක් දක්වා තිබුණද එම සමාගමේ ගිණුම්වල සංස්ථාවෙන් ලැබිය යුතු ලෙස රු.මිලියන 106.25 ක් දක්වා තිබූ බැවින් ඒ අතර රු.මිලියන 9.3 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම වෙනස්කම් සඳහා හේතු අනාවරණය කරගෙන නොතිබුණි.

නිසි පරිදි සැසඳීමකර ගිණුම් ගත කළයුතුය.

(උ) සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළව සසකාවා ගොඩනැගිල්ල පවතින ඉඩම වෙනුවෙන් සංස්ථාවට ලැබිය යුතු කල්බදු ආදායම රු.මිලියන 2.44 ක් වුවත් 2022 වර්ෂයේ කල්බදු ආදායම ලෙස රු. මිලියන 7.03 ක් ලෙස හඳුනා ගැනීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ලාභය රු.මිලියන 4.59 කින් අධිගණනය වී තිබුණි.

2022 වසර සඳහා කල්බදු ආදායම රු. මි. 2.44 කි. 2022 වසරේදී උක්ත බදු ගිවිසුමට අදාළ රේටයන් 2018 ජූලි 01 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි නැවත විමර්ශනය කර වැඩිකරන ලද අතර ඒ අනුව ගිවිසුම් වටිනාකමට ගැලපු පසු ලැබිය යුතු හිඟ මුදල සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ගිණුම් ගත කර ඇත. ඒ අනුව විගණන නිරීක්ෂණය හා එකඟ වන අතර 2018 සිට 2021 වර්ෂය දක්වා අදාළ හිඟ මුදල 2022 වසරේ ගිණුම්ගත කිරීම එයට හේතු වී ඇත.

ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවලට අනුකූලව කල්බදු ආදායම හඳුනාගත යුතුය.

1.5.3 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම් හෝ වාර්තා

විෂයය	මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව වටිනාකම රු. මිලියන	අනුරූපී වාර්තා අනුව වටිනාකම රු. මිලියන	වෙනස රු. මිලියන	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සමාලෝචිත වර්ෂයේ ඉඩම් සඳහා ගෙවිය යුතු වන්දි	122.43	130.36	7.93	මෙම වෙනස 2023 වර්ෂයේදී ගැලපීම සිදු කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.	නිවැරදි උපලේඛන විගණනය වෙත ඉදිරිපත් කළයුතුය.

1.5.4 අධිකාරි බලය නොලත් ගනුදෙනු

අධිකාරි බලය නොලත් ගනුදෙනු පිළිබඳ විස්තරය	කළමනාකාරිත්වයේ දැක්වීම	අදහස්	නිර්දේශය
(අ) මැදමුලන ඩී ඒ රාජපක්ෂ අනුස්මරණ මධ්‍යස්ථානය ඉදිකිරීම වෙනුවෙන් අයවිය යුතු බවට සංස්ථාව විසින් අධිකරණය වෙත වාර්තා කළ හා සංස්ථාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් වියදම අතර රු. මිලියන 47.37 ක	ගරු අධිකරණ ඇතුළත් කරුණු ද ගෙන සංස්ථාවේ මණ්ඩලයේ	නිරණයේ සැලකිල්ලට අධ්‍යක්ෂ අනුමැතිය	ව්‍යාපෘති ආරම්භ කිරීමට ප්‍රථම නිසි ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් සිදුකර නිවැරදිව

වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය. මේ හේතුවෙන් එම වියදම ව්‍යාපෘතිය වෙනුවෙන් නොදැරූ වියදමක් ලෙස හඳුනාගෙන තිබූ බව නිරීක්ෂණය විය. ඒ අනුව මෙම අමතර වියදම ඒ සඳහා වගකිවයුතු පාර්ශවයන්ගෙන් අයකර ගැනීමට කටයුතු නොකර අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණයකට අනුව මහා භාණ්ඩාගාරයේ අනුමැතිය ලබා ගැනීමකින්ද තොරව වියදම ලාභයට එරෙහිව කපා හැර පොත්වලින් ඉවත් කිරීම සඳහා කටයුතු කර තිබුණි.

ලබාගෙන පොත්වලින් ලියා හැරීමට කටයුතු කරන ලදී. මෙම ලියාහැරීම සම්බන්ධයෙන් මේ වන විට මහා භාණ්ඩාගාරයේ රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුව දැනුවත් කිරීමට ද කටයුතු කර ඇත.

ඇස්තමේන්තු සකස් කළ යුතුය. දෝෂ සහිත වියදම් ලියවිලි සකස් කළ නිලධාරීන්ට එරෙහිව නිසි පරීක්ෂණ පවත්වා අවශ්‍ය විනය හා නීතිමය ක්‍රියා මාර්ග ගතයුතුය.

(ආ) අතුරුගිරිය කොතලාවල අධිවේගී මාර්ග අන්තර් හුවමාරුව ආශ්‍රිතව රේඛීය උද්‍යානයක් ඉදිකිරීමේ සහ ජලාපවහන වැඩි දියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කිරීම සඳහා රේඛීය අමාත්‍යාංශයෙන් කොන්ත්‍රාත්තුව ප්‍රදානය කිරීමක් හෝ ඒ සඳහා ප්‍රතිපාදන සලසා ගැනීමක් කර නොතිබුණි. ජනාධිපතිතුමා දුන් වාචික උපදෙස් වලට අනුව මෙම කොන්ත්‍රාත්තුව සංස්ථාව විසින් 2020 දෙසැම්බර් 15 දින ආරම්භ කර තිබුණු නමුත් ඒ සඳහා මහා භාණ්ඩාගාරයේ හෝ අමාත්‍යාංශ ලේකම්වරයාගේ හෝ අනුමැතිය ලබාගෙන නොතිබුණි. එමෙන්ම ඒ සඳහා වූ අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණයේ සඳහන් පරිදි ජාතික ක්‍රම සම්පාදන දෙපාර්තමේන්තුවේ නිර්දේශ අනුව ව්‍යාපෘති යෝජනාව සඳහා පුළුල් ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් සිදු කළ යුතු වුවත්, එබඳු අධ්‍යයනයක් සිදු කර නොතිබුණි. 2022 දෙසැම්බර් මාසය වන විට ව්‍යාපෘතිය සඳහා සංස්ථා අරමුදල්වලින් රු. මිලියන 213.95 ක් වැය කර තිබුණු අතර සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට සිදු කර තිබූ වැඩවල වටිනාකම රු. මිලියන 191.92 ක් කෙරීගෙන යන වැඩ ලෙස දක්වා තිබුණි.

මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා ඇස්තමේන්තුගත මුදල රු.මි 796 ක් වන බැවින් හා විෂයපථය පුළුල්වීම හේතුවෙන් මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා ප්‍රතිපාදන සපයා ගැනීමේ ගැටළු තත්වය අනුව, ව්‍යාපෘතියේ අදියර 2 සිදු නොකිරීමට කළමනාකාරීත්වය විසින් තීරණය කරන ලදී. 2022 දෙසැම්බර් 10 දිනට ව්‍යාපෘතිය සඳහා වියදම්කර ඇති මුළු වියදම රු.මි. 213.95 ක් වේ. ඒ අනුව, ඉහත ව්‍යාපෘතිය යටතේ මූලික අදියර වශයෙන් කි.මී 1.5 දිගින් යුත් කොටසෙහි පමණක් ඉදිකිරීම් නිම කොට ඇත.

වාර්ෂික අයවැය ඇස්තමේන්තුව මඟින් ප්‍රතිපාදන වෙන්කර නොමැති හා නිසි පරිදි පූර්ව අනුමැතියක් ලබාගැනීමකින් තොරව ව්‍යාපෘති ආරම්භ නොකළ යුතුය.

එසේම ඉදි කරන ලද ව්‍යාපෘතිය නඩත්තු කර පවත්වාගෙන යාම සඳහා කඩුවෙල මහ නගර සභාව වෙත පැවරීමට නොහැකි වීම හේතුවෙන් 2023 නොවැම්බර් දක්වා රු.මිලියන 3.81 ක් පමණ නඩත්තු වියදමක් දැරීමට සංස්ථාවට සිදුවී තිබුණි.

<p>(ඇ) බේරේ වැව පිරිසිදු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය සඳහා රු.මිලියන 60 කට භූ ජලවර යන්ත්‍රයක් මිලදී ගැනීම සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩලය අනුමත කළ සීමාව ඉක්මවා අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ පූර්ව අනුමැතියක් නොමැතිව රු. මිලියන 83.3 කට ප්‍රසම්පාදනය පිරිනැමීම නිසා රු.මිලියන 23.3 ක පිරිවැය වෙනස සංස්ථා අරමුදලින් දැරීමට සිදුවී තිබුණි. අදාළ මුදල් පියවීම සම්බන්ධයෙන් සැපයුම් කරු සමඟ ඇතිකර ගෙන තිබූ සමථ කොන්දේසි අනුව යන්ත්‍රය සඳහා රු.මිලියන 94.19 ක මුදලක් ගෙවීමට සිදුවූ අතර ප්‍රමාද ගෙවීම් සඳහා පොළිය වශයෙන් රු. මිලියන 11.73 ක් ගෙවීමට සිදුවී තිබුණි.</p>	<p>මෙම මිලදී ගැනීම් සම්බන්ධයෙන් අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ පරීක්ෂණ පැවැත්වෙන අතර, අධිකරණ ක්‍රියාමාර්ග සිදුකරමින් පවතියි.</p>	<p>භාණ්ඩාගාර ප්‍රතිපාදන මත ආරම්භකරන ලද ව්‍යාපෘති සැලසුම් කල ආකාරයට නිසි කළමනාකාරිත්වයකින් යුතුව ක්‍රියාත්මක කළයුතු අතර නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග අවසන් වූ පසු වැරදිකාර පාර්ශවයන් වෙත විනයානුකූල ක්‍රියාමාර්ග ගතයුතුය.</p>
--	---	---

1.5.5 විගණනය සඳහා සාක්ෂි නොවීම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ දැක්වීම	අදහස්	නිර්දේශය
<p>(අ) භාණ්ඩාගාර ප්‍රතිපාදන මත ක්‍රියාත්මක වන ව්‍යාපෘති හැර සංස්ථාව විසින් සිදුකරන ලද කිසිදු ව්‍යාපෘතියකට අදාළ මූල්‍ය හා භෞතික ප්‍රගතිය දැක්වෙන කාර්ය සාධන වාර්තා විගණනය වෙත ඉදිරිපත් නොකෙරුණි. ඒ හේතුවෙන් එම ව්‍යාපෘතිවල කාර්ය සාධන ඇගයීමට විගණනයේදී නොහැකි විය.</p>	<p>මූල්‍ය හා භෞතික ප්‍රගතිය දැක්වෙන කාර්ය සාධන වාර්තා ඉල්ලා ඇති පරිදි විගණන වෙත ලබාදෙන ලෙස අදාළ නිලධාරීන්ට උපදෙස් ලබා දෙනු ලැබේ.</p>	<p>විගණන පනතේ විධිවිධාන පරිදි විගණන සාක්ෂි /තොරතුරු කඩිනමින් විගණනයට ඉදිරිපත් කළයුතුය.</p>	<p>විගණන පනතේ පරිදි විගණන සාක්ෂි /තොරතුරු කඩිනමින් විගණනයට ඉදිරිපත් කළයුතුය.</p>
<p>(ආ) ප්‍රගති වාර්තාව අනුව සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී කිසිදු මූල්‍ය ප්‍රගතියක් හා භෞතික ප්‍රගතියක් අත්කර ගෙන නොතිබූ පානදුර නගරයෙහි ගංවතුර පාලනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය වෙනුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී රු.මිලියන 4.31 ක් වියදම් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් කර තිබුණි. මෙම වියදමෙහි නිවැරදිතාවය හා අදාලත්වය තහවුරු කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය විස්තර විගණනයට ඉදිරිපත් නොවූණි.</p>	<p>පිළිතුරු ලබා දී නොතිබුණි.</p>	<p>මූල්‍ය හා භෞතික ප්‍රගතියක් අත්කර ගැනීමකින් තොරව ගෙවීම් සිදු නොකල යුතුය.</p>	<p>මූල්‍ය හා භෞතික ප්‍රගතියක් අත්කර ගැනීමකින් තොරව ගෙවීම් සිදු නොකල යුතුය.</p>

1.6 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ දැක්වීම	අදහස්	නිර්දේශය
<p>සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ ඇතුළත් රු. මිලියන 5,316.38 ක ණයගැති හා අනෙකුත් ලැබිය යුතු ශේෂයන් රු. මිලියන 1,922.12 ක වෙළඳ ණයගැති ශේෂ වටිනාකමින් වර්ෂ 2 න් 5 න් අතර අයවීමට පැවති ශේෂය රු. මිලියන 611.11 ක් වූ අතර වර්ෂ 05 ඉක්මවූ ණයගැති ශේෂය රු. මිලියන 122.79 ක් විය. එසේම එම වෙළඳ ණයගැති ශේෂය තුළ</p>	<p>විගණන නිරීක්ෂණය එකඟවේ.</p>	<p>සමඟ සංස්ථාවට ලැබිය යුතු මුදල් කඩිනමින් අයකර ගැනීමට පියවර ගත යුතු අතර ණයගැති ශේෂ සනාථ කරගත යුතුය.</p>	<p>සමඟ සංස්ථාවට ලැබිය යුතු මුදල් කඩිනමින් අයකර ගැනීමට පියවර ගත යුතු අතර ණයගැති ශේෂ සනාථ කරගත යුතුය.</p>

ඇතුළත් සේවාදායක ව්‍යාපෘති වලින් සංස්ථාවට ලැබිය යුතු මුළු මුදල රු. මිලියන 1077.88 ක් වූ අතර එයින් රු. මිලියන 210.45 ක් වර්ෂ 4 න් 5 න් අතර කාලයක සිට ද රු. මිලියන 122.02 ක් වර්ෂ 5 කට වැඩි කාලයක සිට ද පැවතුණි.

1.6.2 ගෙවිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් නිර්දේශය දැක්වීම

(අ) (i) මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබූ රු. මිලියන 3230.58 ක ගෙවිය යුතු වෙළඳ හා අනෙකුත් ගෙවිය යුතු ශේෂය තුළ ඇතුළත් ආපසු ගෙවිය යුතු තැන්පතු රු. මිලියන 94.26 වූ අතර එම ශේෂය තුළ ඇතුළත් සංස්ථාව විසින් ප්‍රදානය කරන ලද ටෙන්ඩර්වලට අදාළව සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විට ආපසු ගෙවිය යුතු ටෙන්ඩර් තැන්පතු රු. මිලියන 45.06 න් රු. මිලියන 11.46 ක ශේෂයක් වසර 3 න් 5 න් අතර කාලයක සිට ද, රු. මිලියන 14.39 ක් වසර 5කට වැඩි කාලයක සිට ද පැවතුණි.

මෙම ශේෂය තුළ ඇතුළත් වන්නේ එලෙස නැවත තැම්පතු 2022 දෙසැම්බර් 31 වන තෙක් ඉල්ලීම් නොකළ තැම්පත් වල වටිනාකමය.

මුදල් රෙගුලාසි 570 සහ 571 ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.

(ii) එමෙන්ම රු.මිලියන 1,574.19 ක් වූ කොන්ත්‍රාත් ණයහිමි ශේෂය තුළ ඇතුළත් රු.මිලියන 1,347.43 ක කොන්ත්‍රාත් ණයහිමි ශේෂය තුළ වර්ෂ 2 න් 4 න් අතර කාලයක සිට නිරවුල් කර නොමැති ණය හිමි ශේෂය රු.මිලියන 4.74 ක් වූ අතර වර්ෂ 4 ට වඩා වැඩි ශේෂය රු. මිලියන 210.5 ක් විය.

නිරීක්ෂණය සමඟ එකඟ වෙමි.

නිරවුල් නොකළ ශේෂයන් කඩිනමින් නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

(ආ) මුහුදු වැලි ගොඩ දැමීම වෙනුවෙන් 2011 වර්ෂයේදී විදේශීය සමාගමක් වෙත ගෙවිය යුතුව තිබූ යුරෝ 575,000 ක් හෙවත් එදිනට රු. මිලියන 85.67 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දක්වාම නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබූ අතර එදිනට මෙම වගකීම රු.මිලියන 222.48 දක්වා ඉහළ ගොස් තිබුණි.

මෙම 2008 ජුනි 26 වන දින නියෝජ්‍ය කොමසාරිස් දේශීය ආදායම් (අන්තර් ජාතික ඒකකය) වෙත ලිපියක් යවමින් රෝඩ් නිල්සන් සමාගම වෙත එම දිනය වන විට ගෙවිය යුතු යුරෝ 575,000 ක් ඇති බවත්, එකී මුදල වැඩිදුර උපදෙස් ලැබෙන තෙක් රඳවා තබන බවත්, දන්වා ඇත.

රුපියල අවප්‍රමාණය වීම හේතුවෙන් වගකීම නිරවුල් කිරීමේදී විනිමය අලාභයක් සිදු වීමේ අවධානමක් පවතින හෙයින් ගෙවිය යුතු ශේෂ කඩිනමින් නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව මෙම මුදල සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියා කළ යුතු ආකාරය දැනුම් දෙන තුරු එම මුදල ගෙවීමට හැකියාවක් නොමැත.

1.7 සම්බන්ධිත පාර්ශවයන් හා සම්බන්ධිත පාර්ශව ගනුදෙනු හෙළිදරව් නොකිරීම

විගණන නිරීක්ෂණය

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් නිර්දේශය දැක්වීම

(අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 24 ට අනුව සහ සංකල්පනාත්මක රාමුවට අනුව සංස්ථාව හා පරිපාලිත සමාගම් අතර සිදු වන භාණ්ඩ, දේපළ, අනෙකුත් වත්කම් විකිණීම, කල් බදු දීම හෝ පැවරුම් පිළිබඳ අදාළ තොරතුරු විස්තරාත්මකව සහ ප්‍රමාණාත්මකව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙළිදරව් කළ යුතු වුවද ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල එම තොරතුරු හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.

සංස්ථාව සහ පරිපාලිත ශ්‍රී ලංකා සමාගම් අතර සිදුවූ ගනුදෙනු ගිණුම්කරණ මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල සටහන් ප්‍රමිතවලට අනුකූලව අංක 22.2.1 හා 22.2.2 යටතේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ දක්වා ඇත. ප්‍රමාණවත් පරිදි හෙළිදරව් කිරීම් කළ යුතුය.

(ආ) මුහුදු වැලි ඇසුරුම්කර විකිණීමේ ව්‍යාපෘතිය

(i) ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සමාගම විසින් මුහුදු වැලි ඇසුරුම් කර විකිණීම වාණිජ ව්‍යාපාරයක් ලෙස ආරම්භ කළ යුතු බවට ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාවේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් 2018 ඔක්තෝබර් 4 දින තීරණය කර තිබුණු අතර ඒ සඳහා ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීමට සංස්ථාව විසින් රු. මිලියන 200 ක ණය මුදලක් සමාගම වෙත 2019 මැයි 07 දින ලබාදී තිබුණි. මේ සඳහා ගොඩනැගිල්ලක් ඉදිකිරීම සඳහා සංස්ථාව සතු ඉඩමක් බදු ගිවිසුමකට එළඹීමෙන් තොරව සමාගම වෙත ලබාදී තිබුණි. කෙසේ වුවද 2021 ජූනි 14 දින වන විට ව්‍යාපෘතිය වෙනුවෙන් රු.මිලියන 382.50 වැයකර තිබුණද ඉහළ ප්‍රාග්ධන ආයෝජනයකින් යුතු මෙම ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කිරීමට පෙර කිසිදු ව්‍යාපෘති ඇගයීමක් හෝ ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් සිදුකර නොතිබුණි. ව්‍යාපෘතිය 2021 වර්ෂයේදී අවසන් කර තිබූ අතර අදාළ ඉඩම සහ ඒ තුළ ඉදිකරන ලද වැලි ඇසුරුම් කිරීමේ මධ්‍යස්ථානය පෞද්ගලික ආයතනයක් වෙත බදු පදනම මත ලබාදීමට කටයුතු කර තිබුණි.

ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කිරීමේදී නිසි සමාගම කිරීමේදී නිසි (REDECO) විසින් සංස්ථාව ශක්‍යතා අධ්‍යයනයකින් යුතුව සතු ඉඩමක ක්‍රියාත්මක කළ ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කළ යුතුය. මුහුදු වැලි ඇසුරුම් කර විකිණීමේ ව්‍යාපෘතිය සඳහා අවශ්‍ය මූල්‍ය පහසුකම් මෙම සංස්ථාව විසින් ලබා දෙන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කිරීමේ ප්‍රධාන අරමුණ වූයේ REDECO සමාගමට ස්ථාවර ආදායම් මාර්ගයක් සකසා දීම වුවද එම ව්‍යාපෘතිය බලාපොරොත්තු වූ පරිදි සාර්ථක නොවුණි.

1.8 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි අනුකූල නොවීම ආදියට යොමුව

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් නිර්දේශය දැක්වීම

(අ) ශ්‍රී ලංකා වාර්ෂික භාණ්ඩ සමීක්ෂණ මණ්ඩල වාර්තා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික ලැබීමෙන් පසු විෂමතා, ඌණතා සහ නැතිවීම් සමාජවාදී කිසිවක් වෙනොත් ගණන් දීමේ නිලධාරියා ජනරජයේ විසින් ඒ සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියා කළ යුතු වුවද මුදල් රෙගුලාසි සමාලෝචිත වර්ෂයේ තොග සත්‍යාපනයේදී සංග්‍රහය මු.රෙ. ඇති වී තිබූ රු. මිලියන 4.1 ක ඌණතා සහ 757(2) රු.මිලියන 5.2 ක අතිරික්තතා සම්බන්ධයෙන් අවශ්‍ය ගැලපීම් 2023 දෙසැම්බර් 31 දින වන

වාර්ෂික තොග සත්‍යාපනයේදී මුදල් හඳුනාගත් ඌණතා හා අතිරික්තතා හඳුනාගෙන ඊට අනුව කටයුතු වගකිවයුතු ගබඩා භාරකාර කළ යුතුය. මහතුන්ගෙන් ඒ සඳහා හේතු විමසා ඇත.

විටත් සිදුකර නොතිබුණි.

<p>(ආ) 2016 ජනවාරි 08 දිනැති අංක 01/2016 දරණ රාජ්‍ය මුදල් වක්‍රලේඛය</p>	<p>හදිසි සේවා ඉටු කිරීම වෙනුවෙන් බාහිර පුද්ගලයින්ගෙන් සේවාවන් ලබාගත හැකි අතර එහිදී ආයතනය තුළ සුදුසු පුද්ගලයකු නොමැති බවට පෞද්ගලිකව සැහීමකට පත්වන විට, අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්ගේ පෞද්ගලික අනුමැතිය මත දෙමසක් සඳහා පමණක් බාහිර පුද්ගලයෙකුගේ සේවය ලබාගත හැකි වුවද, එයට පටහැනි වන පරිදි උපදේශකයින් 03 දෙනෙකු බඳවාගෙන තිබූ අතර ඔවුන් වෙනුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා රු.මිලියන 3.7 ක් උපදේශක ගාස්තු ගෙවා තිබුණි.</p>	<p>ශ්‍රී ලංකා වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුවේ වාරිමාර්ග ඉංජිනේරුවරයකු වශයෙන් දීර්ඝකාලීන සේවා පළපුරුද්දක් ලබා ඇති වාරි මාර්ග ඉදිකිරීම් ක්ෂේත්‍රයේ විශේෂඥ දැනුම සහිත පළපුරුදු නිලධාරියෙකු, මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ විශේෂඥයකු සහ SAP පරිඝණක මෘදුකාංගය පිළිබඳ විශේෂඥ දැනුම ඇති නිලධාරියෙකු යන නිලධාරීන් තිදෙනෙකුගේ සේවය සංස්ථාව මගින් ලබා ගැනීමට කටයුතු කර ඇත.</p>
---	---	--

(ඇ) 2021 නොවැම්බර් 16 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛ අංක 01/2021

<p>(i) මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහය 2.3 ඡේදය</p>	<p>ආකෘති 1 අනුව වසර 5 ක කාලපරිච්ඡේදයක් සඳහා සංයුක්ත සැලැස්ම සකස් කළ යුතු අතර, ව්‍යාපාරික පරිසරයේ වෙනස්වීම් වලට අනුකූලව සෑම වසරකම මෙම සැලැස්ම යාවත්කාලීන කළ යුතු වේ. අදාළ වර්ෂය ආරම්භ වීමට ප්‍රථම දින 15 ට පෙර මහා භාණ්ඩාගාරයට සංයුක්ත සැලැස්ම ඉදිරිපත් කළ යුතු වුවද, 2022 වර්ෂය සඳහා සංස්ථාව විසින් ඒ අනුව සංයුක්ත සැලැස්මක් ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.</p>	<p>2023 - 2024 වසර සඳහා පිළියෙළ කරන ලද එම සංයුක්ත සැලැස්ම 2024 වර්ෂය සඳහා යාවත්කාලීන කිරීම මේ වන විට සිදුකරමින් පවතී.</p>
---	--	---

<p>(ii) මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහය 5.3 ඡේදය</p>	<p>බදු පසු ලාභයෙන් සියයට 30 ක් ඒකාබද්ධ අරමුදලට ලබාදිය යුතුය. ඒ අනුව සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා වූ බදු පසු ලාභයෙන් රු.මිලියන 81.4 ක් ඒකාබද්ධ අරමුදලට ගෙවිය යුතු වුවද අධිකාරිය විසින් රු.මිලියන 25 ක් පමණක් ගෙවා තිබුණි.</p>	<p>විගණන නිරීක්ෂණය සමඟ එකඟ වෙමි. 2023 වසර තුළදී මහා භාණ්ඩාගාරයට ප්‍රේශණය කර ඇත.</p>
--	---	---

<p>(iii) අත්පොතේ 3.2 ඡේදය</p>	<p>සියළු ආයතන විසින් දීමනා සඳහා වන ඉල්ලීම්, රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුවේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් වෙත පිටපතක් සහිතව, අදාළ ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය සහ රේඛීය අමාත්‍යාංශයේ නිර්දේශය සහිතව, කළමනාකරන සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් වෙත අනුමැතිය සඳහා ඉදිරිපත් කළ යුතුය. කෙසේ</p>	<p>ඉංජිනේරුමය කාර්යන්ට නැඹුරුව ස්වයං මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන මත ක්‍රියාත්මක වන මෙම සංස්ථාවේ සේවයේ නියුතු වෘත්තීයවේදීන් සංස්ථාවේ රඳවා ගනිමින් අපේක්ෂිත සංවර්ධන ඉලක්කයන් ලඟාකරගැනීමේ අරමුණින් සංස්ථාවට සමාන්තර</p>
-------------------------------	--	--

වුවද, සංස්ථාව විසින් කාලපරිච්ඡේද 3 ක් සඳහා වූ වෘත්තීය දීමනා එම සෑම කාලපරිච්ඡේදයකදීම සියයට 50 බැගින් වැඩිවන පරිදි අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය මත පමණක් ගෙවා තිබුණි. ඒ අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී භාණ්ඩාගාර අනුමැතිය රහිතව ගෙවන ලද වෘත්තීය දීමනා වටිනාකම රු.මිලියන 7.93 ක් වී තිබුණි.

අනෙකුත් රාජ්‍ය ආයතනවල වෘත්තීයයන්ට ගෙවනු ලබන දීමනාවන් සැලකිල්ලට ගෙන අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය මත වෘත්තීයවේදීන් සඳහා දීමනා ගෙවීමට සංස්ථාව මඟින් කටයුතු කර ඇත.

(iv) අත්පොතේ 7.7 ඡේදය

මව් සංස්ථාවේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් එහි පරිපාලිත සමාගම්වල කාර්ය සාධනය අධීක්ෂණය කිරීම සඳහා පහසුකම් සැලසීමට ව්‍යුහයක් ස්ථාපිත කළ යුතු අතර එය 2007 අංක 7 දරණ සමාගම් පනතේ විධි විධානවලට අනුකූල විය යුතුය. අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය පරිපාලිත ආයතනවල කාර්යසාධනය පිළිබඳ සාකච්ඡාවක් අවම වශයෙන් කාර්තුවකට වරක් සිදු කළ යුතු අතර ප්‍රමාණවත් ආයෝජන මත ප්‍රතිලාභ හිමි වන බවට සහතික කළ යුතු වුවත් සංස්ථාව විසින් එලෙස කටයුතු කර නොතිබුණි.

මේ වන විට අදාළ නිලධාරීන්ට උපදෙස් ලබා දී තිබේ.

චක්‍රලේඛ විධිවිධාන ප්‍රකාරව කටයුතු කළයුතුය.

(ඈ) 2018 පෙබරවාරි 15 දිනැති අංක 01/2018 දරන වෙළඳ හා ආයෝජන ප්‍රතිපත්ති චක්‍රලේඛයේ 9.6 වගන්තිය

රාජ්‍ය නිලධාරීන් හට තමන් දරන තනතුරු අනුව බදු සහන වාහන ලබා ගැනීමට ලබාදී ඇති විශේෂ වරප්‍රසාදය මත මෝටර් රථ ලබා ගත් සංස්ථාවේ නිලධාරීන් 12 දෙනෙකු හට එම මෝටර් රථ ලබා ගැනීමට ලබා ගත් බැංකු ණය මුදලෙහි අදාළ පොළියෙන්, 2/3 ක කොටසක් එනම් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය දක්වා රු.මිලියන 2.23 ක් භාණ්ඩාගාර අනුමැතිය ලබාගැනීමකින් තොරව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය මත පමණක් ප්‍රතිපූර්ණය කර තිබුණි.

සංස්ථාවේ මාණ්ඩලික නිලධාරීන් ලබාගනු ලැබූ ණය මුදලේ පොළියෙන් 2/3 ක ප්‍රමාණයක් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය මත සංස්ථාව මඟින් ප්‍රතිපූර්ණය කිරීමට කටයුතු කර ඇත.

චක්‍රලේඛ විධිවිධාන ප්‍රකාරව කටයුතු කළයුතුය.

(ඉ) 2022 අගෝස්තු 07 දින අංක අමප/22/1069/604/006 දරණ අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය 2021 අංක 30 දරන විසර්ජන පනතේ 7 වන වගන්තිය අනුව ප්‍රමුඛ නොවන රාජ්‍ය වියදම් අවුරා තැබීම යටතේ සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා මහා භාණ්ඩාගාරයේ ප්‍රතිපාදන මඟින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන වැය විෂය අංක 123-02-21-002-2506 යටතේ ලබාදී තිබූ ප්‍රතිපාදන මුදල රු.මිලියන 1000 සිට රු.මිලියන 500 දක්වා අඩුකර තිබුණි. ඒ අනුව එම වැය විෂය යටතේ දැරිය හැකි උපරිම වියදම රු. මිලියන 500 කි. එම මිලියන 500 න් 2021 වර්ෂය සඳහා ගෙවිය යුතු රු.මිලියන 260.87 ක් අඩු කළ පසු ඉතිරිය රු.මිලියන 239.13 ක් වුවද සංස්ථාව විසින් එම වැය විෂය යටතේ සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා රු.මිලියන 768.19 ක වියදම් කර තිබුණි. ඒ අනුව එම වැය විෂය යටතේ රු.මිලියන 529.06 ක භාණ්ඩාගාර ප්‍රතිපාදන ඉක්මවා වියදම් කර තිබුණි.

සංස්ථාවේ විෂය පථයට ගැනෙන අනුමත අයවැය සීමා ගංවතුර පාලනයට අදාළ කටයුතු මෙම වැය ශීර්ෂය යටතේ යටතේ සහ සිදුකරන බැවින්, ජාතික අමාත්‍ය මණ්ඩල අවශ්‍යතාවයක් ලෙස සලකා, මණ්ඩල ඉක්මවා යන රුපියල් මිලියන තීරණයට 278.866 ක උපරිමයක් යටතේ අනුකූලව කටයුතු සංස්ථාව විසින් එම පිරිවැය කටයුතු දැරීමට 2022 සැප්තැම්බර් 28 දින යොමු කළ HSB/5616 අංක දරණ අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩල පත්‍රිකාව සඳහා, 2022 සැප්තැම්බර් 29 දින පැවති අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩල රැස්වීමේදී අනුමැතිය ලැබිණි.

1.9 බදු රෙගුලාසි වලට අනුකූල නොවීම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2022 ඔක්තෝබර් 18 දින සංස්ථාව විසින් උපලබ්ධි කරන ලද ආයෝජිත දේපලින් ලද ආදායම රු.මිලියන 96 ක් වූ අතර ඊට අදාළ ප්‍රාග්ධන ලාභය ගණනය කර ඒ මත ගෙවිය යුතු බදු , 2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනතේ විධි විධාන ප්‍රකාරව මසක් තුළ ගෙවීමට හා ඊට අදාළ වාර්තාව දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට යැවීමට කටයුතු කළ යුතු වුවත් 2022 දෙසැම්බර් 31 වන දිනට වත්කම උපලබ්ධි කර මාස 2 ක් ගත වී තිබුණද ඒ අනුව කටයුතු කර නොතිබුණි.	නිරීක්ෂණය සමඟ එකඟ වෙමි.	දේශීය ආදායම් පනතේ විධි විධාන ප්‍රකාරව කටයුතු කළයුතුය.

1.10 තොරතුරු තාක්ෂණ (IT) පොදු පාලන ක්‍රම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සාමාන්‍ය ගිණුම්කරණ ක්‍රියාවලියකදී ආයතනයක් විසින් වර්ෂයට අදාළව උත්පාදනය කරනු ලබන ආදායම් සහ දරනු ලබන වියදම් සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළව ආදායම් ප්‍රකාශනයට ගැලපීමෙන් පසු ලැබෙන ශුද්ධ ලාභය/අලාභය රඳවාගත් ඉපයුම් ගිණුමට මාරු වීමෙන් පසුව අදාළ ආදායම්/වියදම් ගිණුම් වල වටිනාකම ශුන්‍ය අගයක් ගනු ලබයි. කෙසේ වුවද, සංස්ථාවේ නව ගිණුම්කරණ මෘදුකාංග පැකේජය තුළ ආදායම් ගිණුම් 48 කට අදාළ බැර ශේෂයන් හා හර ශේෂයන් පිළිවෙලින් රු.මිලියන 24,770.11 හා මිලියන 4.75	ඔබගේ නිරීක්ෂණය සමඟ එකඟ වෙමි.	සංස්ථාවේ ගිණුම්කරණ මෘදුකාංගයේ පවතින ගැටළු කඩිනමින් විසඳා ගතයුතුය.

ක්ද, විකුණුම් පිරිවැය ගිණුම් 9 කට අදාළව රු.මිලියන 11,306.03 ක හර ශේෂයක්ද එසේම වියදම් ගිණුම් 133 කට අදාළ හර ශේෂයන් හා බැර ශේෂයන්ද පිළිවෙලින් රු. මිලියන 11,680.32 හා රු. මිලියන 2,358.13 ක්ද ආරම්භක ශේෂ ලෙස ලෙජරයේ දක්වා තිබුණි.

- (ආ) සාමාන්‍ය ගිණුම්කරණ මෘදුකාංගය මගින් ආදායම් ඔබගේ නිරීක්ෂණය නිවැරදිය. සංස්ථාවේ ප්‍රකාශයට ඇතුළත් කරන අයිතම සහ මූල්‍ය තත්ත්ව ගිණුම්කරණ මෘදුකාංග මගින් එසේ ලබා ගිණුම්කරණ මෘදුකාංගයේ ප්‍රකාශනය තුළ ඇතුළත් කරන අයිතම ඇතුළත්ව ගත් ශේෂ පිරික්සුම් වාර්තා 02 එකතු කර පවතින ගැටළු සැකසෙන ශේෂ පිරික්සුම එකවර ජනනය කළ හැකි තනි වාර්තාවක් ලෙස විගණනයට ලබා දී කඩිනමින් විසඳා ගතයුතුය.
- (ඇ) ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයට අනුව පිරිවැය රු. මිලියන 8,092.30 ක් වූ වත්කම් ඒකක 10,608 ක් නිරීක්ෂණය වූ නිවැරදිය. සංස්ථාවේ ගිණුම්කරණ මෘදුකාංගය (SAP) මගින් මෙම වත්කම් බාණ්ඩයට අදාළ සමුච්චිත වටිනාකමක් පමණක් ලබාගත හැකි වූ අතර එක් එක් වත්කම්වලට අදාළ විස්තරාත්මක තොරතුරු ලබාගත හැකි ආකාරයට නව ගිණුම්කරණ මෘදුකාංගය සංවර්ධනය කර නොතිබුණි.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ සංස්ථාවේ බදුපෙර ලාභය රු.මිලියන 761ක් වූ අතර ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ බදු පෙර ලාභය රු.මිලියන 1,263 ක් විය. ඒ අනුව බදුපෙර ලාභයෙහි රු.මිලියන 502 ක පිරිහීමක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම පිරිහීමට සමාලෝචිත වර්ෂයේ භාණ්ඩාගාර ප්‍රතිපාදන මත ක්‍රියාත්මක වන ව්‍යාපෘති ආදායම, සේවා දායක ව්‍යාපෘති ආදායම හා වැලි විකිණීමෙන් ලද ආදායම යන ආදායම් රු.මිලියන 2,663 කින් අඩු වීම මෙන්ම, බේරුම්කරන නඩුකිත්දුවක් අනුව ගෙවීමට සිදුවූ රු.මිලියන 753 ක වන්දි මුදලද හේතු වී තිබුණි. එනමුත් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ස්ථාවර තැන්පතු මත ලද පොලී ආදායම රු.මිලියන 816 කින්ද, විනිමය ලාභ රු.මිලියන 296 කින්ද, ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි බදු දීමෙන් ලද ආදායම රු.මිලියන 164 කින්ද වැඩි වී තිබූ අතර ඉඩම් විකිණීමෙන් රු.මිලියන 96 ක් උපයා ගෙන තිබීම නිසා ලාභයට සිදුවී තිබූ පිරිහීම අඩු වී තිබුණි.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් විෂයයන්වල ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල ඇතුළත් තොරතුරු අනුව සමාලෝචිත වර්ෂය හා ඉකුත් වර්ෂයට අදාළව ආයතනයේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵල ඇගයීමේදී පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

වර්ෂය	2022	2021
	රු. මිලියන	රු. මිලියන
පිරිවැටුම	3,542	4,441
රජයේ දායකය හා වෙනත්	748	2,352
	4,290	6,793
සෘජු වියදම්	2,397	4,131

දළ ලාභය	1,893	2,662
බදු පෙර ලාභය / (අලාභය)	761	1,263

(අ) මූල්‍ය ආදායම ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සියයට 223 කින් ඉහළ ගොස් ඇති අතර මේ සඳහා ස්ථාවර තැන්පතු පොළී ආදායම රු.මිලියන 201.56 සිට රු.මිලියන 1,017.57 දක්වා සියයට 405 කින් ඉහළ යාම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි. එමෙන්ම ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී කල් පිරෙන මූල්‍ය වත්කම් සියයට 85 කින් වැඩිවී ඇති අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ස්ථාවර තැන්පතු ආයෝජනය රු.මිලියන 3,680 සිට රු.මිලියන 6,810 දක්වා රු.මිලියන 3,130 කින් වැඩි වී තිබුණු අතර මෙම ස්ථාවර තැන්පතු වටිනාකමින් වැඩි ප්‍රමාණයක් සංස්ථාවේ සේවාදායකයින්ගෙන් ලබාගත් කාලීනව නිරවුල් නොකළ තැන්පතු භාවිතාකර ආයෝජනය කර තිබුණි.

2.3 අනුපාත විශ්ලේෂණය

- (අ) ඉකුත් වර්ෂය සමඟ සැසඳීමේදී දළ ලාභ අනුපාතය සියයට 39.18 සිට සියයට 44.13 ක් දක්වා වැඩිවී තිබුණි. මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණේ ඉඩම් විකිණීමෙන් ලද ආදායම රු.මිලියන 96 කින් වැඩිවීමය.
- (ආ) ඉකුත් වර්ෂයේ සියයට 15.06කව පැවති ශුද්ධ ලාභ අනුපාතය සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සියයට 6.3ක් දක්වා පහත වැටී තිබූ අතර මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් බේරුම්කරණ නඩු තීන්දුවට අනුව ගෙවීමට සිදුවූ රු.මිලියන 753 ක වන්දි මුදල හේතු වී තිබුණි.
- (ඇ) ඉකුත් වර්ෂයේදී 2.29:1 ක්ව පැවති ජංගම අනුපාතය සමාලෝචිත වර්ෂයේදී 0.24 කින් පහත වැටී තිබූ අතර ඒ සඳහා වෙළඳ හා අනෙකුත් ගෙවීම් රු. මිලියන 1564 කින් වැඩිවීම හේතු වී තිබුණි. එසේම ක්ෂණික අනුපාතයද සමාලෝචිත වර්ෂයේදී 1.85:1 සිට 1.69:1 දක්වා අඩු වී තිබුණි.
- (ඈ) තෝලන අනුපාතය සියයට 18.12 සිට සියයට 15.08 දක්වා අඩු වී තිබූ අතර පොලී ගෙවන ණය වටිනාකම රු. මිලියන 266.9 කින් අඩුවීම මේ සඳහා හේතු වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 හඳුනාගත් පාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සංස්ථාව විසින් 2019 නොවැම්බර් 04 දින රු.මිලියන 5 ක් ආයෝජනය කර Waste 2 Wealth (Pvt) Ltd නමින් නව පරිපාලිත සමාගමක් ආරම්භ කර තිබුණි. එහෙත් සමාගමේ මෙහෙයුම් කටයුතු අත්හිටුවා තිබූ අතර සංස්ථාවට අයවිය යුතුව තිබූ රු.මිලියන 2.46 ක මුදල අයකර ගැනීම අවිනිශ්චිතව පැවතුණි.	පසුකාලීනව සිදුවූ ප්‍රතිපත්තිමය තීරණ වල වෙනස් වීම මත, මෙම සමාගම ඉදිරියට පවත්වාගෙන යාමේ අවශ්‍යතාවයක් නොවූ බැවින්, එම අවස්ථාව වන විට Waste 2 Wealth (Pvt) Ltd සමාගම සතුව පැවති මුදල සංස්ථාව වෙත අයකර ගන්නා ලදී. ඉතිරි මුදල සමාගම විසින් වියදම් කර තිබූ බැවින් ආපසු අයකර ගැනීමට නොහැක.	නව ව්‍යාපෘති ආරම්භ කිරීමට ප්‍රථම ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් සිදු කළ යුතුය

<p>(ආ) හොරණ බස් නැවතුම්පලේ දෙවන අදියර ඉදිකිරීමට අදාළව සංස්ථාවට 2015 පෙබරවාරි 17 දිනට අය විය යුතු රු.මිලියන 5.53 ක් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය වන විටත් නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියෙන් අයකරගෙන නොතිබුණි. ව්‍යාපෘතිය අතරමග නවතා දැමීම හේතුවෙන් සංස්ථාවට රු. මිලියන 12.35 ක අලාභයක් සිදුව තිබූ බව සංස්ථාව විසින් සකස් කරන ලද පිරිවැය වාර්තා අනුව නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>අයවිය යුතු මුදල් බිල්පත් හා අයකර ගැනීම් (Claims) ලෙස 2015 අගෝස්තු 24 දින අවසන් බිල්පත මගින් ඉදිරිපත් කර ඇති නමුත් මේවන තුරුත් නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොමැත.</p>	<p>ඉදිරිපත්කල බිල්පත් නිරවුල් නොවීමට හේතු සොයාබලා කඩිනමින් එම මුදල් අයකර ගැනීමට පියවර ගත යුතුය.</p>
<p>(ඇ) සංස්ථාව විසින් 2020 වර්ෂයේ සිට ක්‍රියාත්මක කරන ලද කිරීමණ්ඩල මාවත කෘෂිකාර්මික සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියෙන් 2021 වර්ෂය හා සමාලෝචිත වර්ෂයේ තුල සංස්ථාවට සිදුව තිබූ පාඩුව පිළිවෙලින් රු. මිලියන 6.81 ක් හා 8.5 ක් වූ අතර ව්‍යාපෘතිය වෙනුවෙන් සංස්ථාව දරන ලද මුළු පිරිවැය රු. මිලියන 22.08 ක් විය. 2021 වර්ෂයේ ඉන් රු.මිලියන 10.71 ක් හෙවත් සියයට 99.63 ක් ශ්‍රම පිරිවැය වූ අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේ ශ්‍රම පිරිවැය රු. මිලියන 9.18 ක් හෙවත් සියයට 81.02 ක් වී තිබුණි.</p>	<p>ආරම්භයේදී භූමිය වගා කටයුතු සඳහා යෝග්‍ය පරිදි සකස් කිරීම සඳහා සැලකිය යුතු ශ්‍රමිකයන් පිරිසක් සේවයේ යෙදවීමට සිදුවූ නිසා 2020 හා 2021 වර්ෂයන්හි සැලකිය යුතු පිරිවැයක් දැරීමට සිදුවිය.</p>	<p>නව ව්‍යාපෘති ආරම්භ කිරීමට ප්‍රථම එහි ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් සිදු කළ යුතුය.</p>
<p>(ඈ) කැලණිය වෙදමුල්ල පිහිටි ඉඩම සංස්ථාව විසින් අවුරුදු 50 ක කාලයක් සඳහා බදු දීමට 1995 වර්ෂයේදී තක්සේරු කරන ලද බදු වටිනාකම රු.මිලියන 35.5 ක් වී තිබුණි. කෙසේ වුවද පසුව බදු කාලය අවුරුදු 99 දක්වා දීර්ඝ කර තිබුණද බදු වටිනාකම වෙනස් කර නොතිබුණු අතර සංස්ථාව විසින් පෙර තක්සේරු වටිනාකමට රු.මිලියන 0.25 ක් පමණක් එකතු කර තිබුණි. මේ හේතුවෙන් මෙම ඉඩම සඳහා අයකරන වාර්ෂික බදු කුලිය ඌණ ගණනය වී ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>පුද්ගලික ආයතනයක් වෙත ලබා දී ඇති කැලණිය, වෙදමුල්ල ඉඩම සඳහා 1995 දෙසැම්බර් 04 දිනැති තක්සේරු වාර්තාව අනුව වසර 50ක කාලසීමාවක් සඳහා ලබාදී ඇති තක්සේරු වාර්තාවේ සඳහන් මුදලට වඩා 1996 ඔක්තෝබර් 20 දිනැති තක්සේරු වාර්තාවේ සඳහන් මුදල අඩු අගයක් බැවින් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය මත වැඩි අගයක් වාර්තා කර ඇති තක්සේරු වාර්තාව අනුව රු.මිලියන 35.5 ක මුදලකට 99 අවුරුදු බදු කාලසීමාවකට ලබා දී ඇත.</p>	<p>ඉඩම සඳහා අයකරන වාර්ෂික බදු කුලිය නිවැරදිත් කාලානුරූපීවත් තක්සේරු කළයුතුය.</p>

3.2 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) 1981 වර්ෂයේ සිට 2005 වර්ෂය දක්වා වූ කාල පරිච්ඡේදය තුළ සංස්ථාව විසින් පවරා ගත් ඉඩම්වලට අදාළ වන්දි මුදල් ගෙවීමේ කටයුතු ප්‍රමාදවීම හේතුවෙන් එම ඉඩම් වෙනුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට ගෙවිය යුතු වන්දි මුදල රු. මිලියන 122.43 ක් වූ අතර ඊට අදාළව ගෙවිය යුතු පොළිය රු. මිලියන 118.53 ක් විය. ඒ අනුව සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට ගෙවිය යුතු වූ පොළිය ඉකුත් වර්ෂයට වඩා රු.</p>	<p>වන්දි ගෙවීමේ කාර්යය සිදු කරනු ලබන්නේ අදාළ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල විසිනි. අත්පත් කරගැනීමේ කටයුතු පිළිබඳ විෂය දැනුම ඇති නිලධාරීන්ගේ හිඟතාවය, නිලධාරීන් නිරන්තරයෙන් ස්ථාන මාරු වීම, තක්සේරු වාර්තා ප්‍රමාදය, මිනුම්දොරු දෙපාර්තමේන්තුවේ සැලසුම් සකස්කර ගැනීමේදී සිදුවන ප්‍රමාදයන්, එකී</p>	<p>ඉඩම් වලට අදාළ වන්දි මුදල් කාලීනව නිරවුල් කර වන්දි පොළිය අවම කර ගත යුතු අතර අනවසර පදිංචි කරුවන් ඉවත් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>

මිලියන 5.89 කින් වැඩි වී තිබුණි. එමෙන්ම ඉඩම් පවරා ගැනීම සඳහා අවුරුදු 14 සිට අවුරුදු 40 දක්වා කාල පරාසයක් ගතවී තිබීම හේතුවෙන් මෙම ඉඩම් වල අනවසර පදිංචිකරුවන්ගේ පදිංචිවීම වැඩි වී ඇති බව වැඩි දුරටත් අනාවරණය විය.

ඉඩම්වල හිමිකම් තහවුරු නොවන අවස්ථාවලදී ගරු අධිකරණයට යොමු කිරීම හා විවිධ අධිකරණ ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම, වන්දි ප්‍රමානවත් නොවීම හේතුවෙන් වන්දි සමාලෝචන මණ්ඩලය වෙත ඉදිරිපත් වීම හා එකී තීරණ ගැනීමේදී සිදුවන ප්‍රමාදයන් ආදී බොහෝ කරුණු අත්පත් කර ගැනීමේ කටයුතු සඳහා බලපා තිබේ.

(ආ) සංස්ථාව සතු මුතුරාජවෙල පිහිටි අක්කර 22 රූඩ් 02 හා පර්චස් 37.14 ක් වූ බිම් කොටස හා වර්ග අඩි 55900 ක ගොඩනැගිල්ල රු. මිලියන 2,195.79 ක බදු මුදලකට පෞද්ගලික සමාගමකට වසර 50 ක දිගු කාලීන බදු පදනම මත ලබා දීමට 2021 ජුනි 02 දින අවබෝධතා ගිවිසුමකට එළඹ තිබුණු අතර ඒ සඳහා අත්තිකාරම් වශයෙන් රු.මිලියන 500 ක් ලබා ගෙන තිබූ නමුත්, ඉතිරි මුදල වූ රු. මිලියන 1,695.79 ක මුදල ලබා ගැනීමට හා බදු ගිවිසුමකට එළඹීමට 2023 නොවැම්බර් වන විටත් කටයුතු කර නොතිබුණි.

පවතින ආර්ථික අර්බුදය හමුවේ ඉඩමේ සම්පූර්ණ වටිනාකම එකවර ගෙවීම අපහසු බැවින් වාරික වශයෙන් ගෙවීමට අවසර ඉල්ලා ඇති අතර ඒ අනුව පවතින බැංකු පොළී අනුපාත මත පොළීය අයකර ගනිමින් වාරික වශයෙන් ගෙවීමට මේ වන විට අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය පරිදි අමාත්‍යමණ්ඩල පත්‍රිකාවක් ඉදිරිපත් කර ඇත.

විධිමත් බදු ගිවිසුමකට එළඹිය යුතු අතර බදු මුදල් කඩිනමින් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

(ඇ) සංස්ථාවේ තෙත් බිම් කළමණාකරණ අංශය විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද මුතුරාජවෙල අපද්‍රව්‍ය කළමණාකරණ උද්‍යානයේ කොම්පෝස්ට් නිෂ්පාදන මධ්‍යස්ථානයක් ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය යටතේ යෝජිත කොම්පෝස්ට් නිෂ්පාදන කම්හල සඳහා වූ ගොඩනැගිලි අංක 03 ඉදිකිරීමේ කටයුතු වලින් පයිලින් වැඩ පමණක් සිදු කර තිබූ අතර ඒ සඳහා රු. මිලියන 75.80 ක් වැය කර තිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විට එම ඉදිකිරීම සඳහා වර්ෂ 04 ක් ගතවී තිබුණද ඉතිරි ඉදිකිරීම් 2023 නොවැම්බර් වන විටත් සැලසුම් කළ අකාරයට අඛණ්ඩව සිදු කර නොතිබුණි.

මුදල් අමාත්‍යාංශය විසින් රාජ්‍ය වියදම් පාලනය කිරීම යන මෑයෙන් නිකුත් කර තිබූ වකු ලේඛනයට අනුගත වෙමින් දෙපාර්ශවයේ එකඟතාවය මත මෙම කොන්ත්‍රාත්තුවේ කටයුතු නවතා දමන ලදී.

සැලසුම් සහගතව ව්‍යාපෘති ආරම්භ කර නියමිත කාලයට අවසන් කළ යුතුවේ.

(ඈ) මිලියන 400 ක ඇස්තමේන්තුගත අයෝජනයකින් යුතුව 2018 සැප්තැම්බර් 22 දින ඉදිකිරීම් ආරම්භ කර 2019 වර්ෂය අවසානයට වැඩ අවසන් කිරීමට අපේක්ෂිත වූ ප්‍රධාන කාර්යාල පරිශ්‍රයේ මහල් 07 කින් යුතු නව ගොඩනැගිල්ලේ ඉදිකිරීම් (පයිලින්) කාර්යයන් සඳහා රු. මිලියන 10.27 ක වියදමක් දැරීමෙන් පසුව, තෝරාගත් කොන්ත්‍රාත්කරුගේ දුර්වල මූල්‍ය ශක්තිය මත ඇති වූ අසාර්ථකත්වය හේතුවෙන් කොන්ත්‍රාත්තුව 2019 අප්‍රේල් 03 දින සංස්ථාව විසින් කොන්ත්‍රාත් කටයුතු අත්හිටුවා තිබුණු අතර ඒ සඳහා සුදුසු කොන්ත්‍රාත්කරුවෙකු තෝරා ගැනීමට 2023 වර්ෂය අවසාන වන විටත් සංස්ථාව අපොහොසත්ව තිබුණි.

වර්ථමානයේ සංස්ථාවේ මූල්‍ය ශක්තිය සැලකිල්ලට ගෙන හා රජයේ වකුලේඛ වලට අනුගතව අදාල ඉදිකිරීම් කටයුතු ඉදිරියේදී සිදු කිරීමට අපේක්ෂිතය.

ඉදිකිරීම් කඩිනමින් සිදුකර අපේක්ෂිත ප්‍රතිලාභ ලබාකර ගත යුතුය.

- (ඉ) ගිවිසුම් ගතවීමකින් තොරව, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියට අයත් කිඹුලාවෙල පිහිටි ඉඩමක සංස්ථාව විසින් ආපන ශාලාවක් ඉදිකර තිබූ අතර එය බදු පදනම මත පෞද්ගලික සමාගමකට 2017 වර්ෂයේදී ලබා දී තිබුණි. එහෙත් එකී ආපනශාලාව පිහිටි භූමි ප්‍රදේශය නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියට අයත් ඉඩමක් බැවින්, ආපනශාලාව සංස්ථාවට අයිති වුවත් ඉඩමේ අයිතිය නොමැති නිසා රු.මිලියන 24.58 ක් වූ බදු මුදල් අයකර ගැනීමට සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය දක්වාත් සංස්ථාවට නොහැකි වී තිබුණි.
- (ඊ) මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ ජංගම වගකීම් යටතේ සටහන් අංක 14 (වාචස්ථාපිත වගකීම්) අනුව, 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට ගෙවිය යුතු මුද්දර බද්ද රු.මිලියන 7.78 ක් පැවති අතර එයින් ඉඩම් පැවරීමට අදාළ ගෙවිය යුතු මුද්දර බද්ද රු.මිලියන 7.7 ක් විය. ඊට අදාළ කාල විශ්ලේෂණය පරීක්ෂා කිරීමේදී ගෙවිය යුතු මුද්දර බදු වලින් සියයට 93 ක් වසර දෙක ඉක්මවා තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය. ඒ අනුව දීර්ඝ කාලයක් මෙම මුද්දර බදු නොගෙවීම ගැටලුකාරී වන අතර අදාළ ඉඩම් පැවරීම අවසන් කල වහාම නියමිත පරිදි මුද්දර ගාස්තු ගෙවා ඉඩම් නිරවුල් කිරීමට කටයුතු නොකිරීම මේ සඳහා හේතු වී තිබූ බව නිරීක්ෂණය විය.
- (උ) ඉදිකිරීම් කර්මාන්තය සඳහා වැලි සැපයීම සඳහා වෙරළෙන් ඔබ්බෙහි පිහිටි මුහුදු වැලි කියුබ්ක් මීටර් මිලියන 4 ක් කැණීම සහ පොම්ප කිරීම සඳහා සංස්ථාව 2018 වර්ෂයේදී විදේශීය පෞද්ගලික සමාගමක් සමඟ කොන්ත්‍රාත් ගිවිසුමකට එළඹ තිබුණි. එසේ වුවද ගිවිසුම්ගත විෂය පථය සම්පූර්ණ කර ගැනීමට පෙර සාධාරණ හේතුවකින් තොරව ඉහළ කළමනාකාරිත්වය විසින් සිය අභිමතය පරිදි 2020 අප්‍රේල් 10 දින ව්‍යාපෘතිය අත්හිටුවා තිබුණි. එහිදී ගිවිසුම කඩ කිරීම හේතුවෙන් සංස්ථාවට දැරීමට සිදුවන මූල්‍ය අලාභ පිළිබඳ සලකා බැලීමක් සිදු කර නොතිබුණි. ව්‍යාපෘතිය සඳහා වැයවන අමතර පිරිවැය, කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් ඉටුකළ යුතු කාර්යයන් සම්බන්ධයෙන් ගිවිසුම කොන්දේසි පරිදි කොන්ත්‍රාත්කරුට නිසි පරිදි උපදෙස් ලබා නොදීම, කොන්ත්‍රාත්කරු සමඟ පැවති ලිඛිත ගිවිසුම අවසන් වීමට ප්‍රථම කොන්ත්‍රාත්කරුවා වෙනත් ව්‍යාපෘතියකට නිදහස් කිරීම වැනි කරුණු කෙරෙහි සංස්ථාව අවධානය යොමු නොකිරීම
- අදාළ ඉඩම පවරාගැනීමට හෝ වියදම පියවා ගැනීමට අවශ්‍ය කටයුතු කඩිකමින් සිදුකරන ලෙස අදාළ නිලධාරීන්ට උපදෙස් ලබා දී තිබේ.
- මෙම ඉඩම නීත්‍යානුකූලව හිමිකම් ඔප්පුවක් මගින් නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියට පැවරූ වහාම මෙම මුද්දර බදු මුදල ගෙවීමට කටයුතු කරනු ලැබේ. එසේම මීට අමතරව ඇති අනෙකුත් අයිතමයන්ට අදාළ මුද්දර බදු ද අදාළ ඉඩම් පැවරීමේදී හෝ කල්බදු ගිවිසුමක් අත්සන් කරන අවස්ථාවේදී ගෙවීමට කටයුතු කරනු ලැබේ
- කල්බදු ගිවිසුම් හෝ ඉඩම් පැවරීම කඩිනමින් සිදුකර අයකළ මුද්දර බදු ගෙවා නිරවුල් කළයුතුය.
- නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවේ උපදෙස් පරිදි මෙහි සඳහන් සංස්ථාව සතුව ගොඩකිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් වගුරු බිම් නොතිබීම යන්න මෙම කොන්ත්‍රාත්තුව අවසන් කිරීමට හේතුවක් කරගත නොහැකි බව දන්වා සිටියත්, මෙයට අදාළ ලිපියෙහි සඳහන් අනෙක් කරුණු මත මෙම කොන්ත්‍රාත්තුව අවසන් කල හැකි බවට උපදෙස් ලබාදී තිබේ.
- නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවේ උපදෙස් මත ඔබගේ නිරීක්ෂණයේ සඳහන් පරිදි 2020 අප්‍රේල් 10 දිනැති අංක. PBD/38A දරණ ලිපිය මගින් කොන්ත්‍රාත්තුව අවසන් කරන බව කොන්ත්‍රාත්කරු වෙත දැනුම් දීමට කටයුතු කර ඇත.
- 2019 මාර්තු 05 දිනැතිව දෙපාර්ශවය අතර ඇතිකරගත් අතිරේක ගිවිසුමේ සඳහන් වගන්ති ප්‍රකාරව, මෙම
- වගකිව යුතු වූ පාර්ශව හඳුනා ගෙන විනය පරීක්ෂණ සිදු කර වන්දි මුදල අයකරගැනීමට කටයුතු කළයුතුය.

විගණනයේදී ප්‍රශ්නකාරී විය. මේ සම්බන්ධයෙන් අගතියට පත් පාර්ශවය විසින් බේරුම්කරණයට යොමුව තිබූ අතර එම තීන්දුව මඟින් අදාළ විදේශීය පෞද්ගලික සමාගමට ඇ.එ.ජ. ඩොලර් 2,073,976 ක් (රු.මිලියන 753.08 ක්- එදිනට පැවති විනිමය අනුපාතිකය අනුව) වන්දි ලෙස ගෙවීමට සංස්ථාවට නියම කර තිබුණි. ඒ අනුව සංස්ථාව විසින් 2022 මූල්‍ය ප්‍රකාශවල සම්පූර්ණ මුදල ගෙවිය යුතු වන්දි ලෙස හඳුනාගෙන තිබුණි. ඊට අමතරව සංස්ථාව විසින් කොන්ත්‍රාත්කරු වෙනුවෙන් දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ගෙවන ලද ආදායම් බදු මුදල් ඇ.එ.ජ.ඩො.181,484.21 ක් (රු.මිලියන 60.2) අඩුකර ගැනීමෙන් අනතුරුව, කොන්ත්‍රාත්කරු වෙත ගෙවිය යුතු වන්දි මුදල සහ අවසාන බිල්පතට අදාළව ඇ.එ.ජ. ඩොලර් 4,035,777.18 ක් (මිලියන 1,338.87 ක්) 2023 නොවැම්බර් මාසයේදී කොන්ත්‍රාත්කරු වෙත ගෙවා තිබුණි. මෙලෙස විශාල වන්දි මුදලක් ගෙවීමට සිදුවීම සංස්ථාවේ ද්‍රවශීලතාවයට අහිතකර ලෙස බලපාන බව නිරීක්ෂණය විය. කෙසේ වුවද සංස්ථා නිලධාරීන් නොසැලකිලිමත් ලෙස කටයුතු කිරීම නිසා එළඹ තිබූ ගිවිසුමේ කොන්දේසි පරිදි මෙම වන්දි මුදල ගෙවීමට සිදුව තිබූ නමුත් මේ සඳහා වගකිව යුතු වූ පාර්ශව හඳුනා ගෙන විනය පරීක්ෂණ සිදු කර නොතිබුණි.

කොන්ත්‍රාත්කරු යාත්‍රාවේ නඩත්තු කටයුතු සඳහා 2019 මාර්තු 20 දින වැලි කැනීම සහ පොම්ප කිරීම තාවකාලිකව නතර කරන ලදී

2019 නොවැම්බර් 19 වන දින ව්‍යාපෘති කටයුතු නැවත සිදුකරගෙන යාම සඳහා අතිරේක ගිවිසුමේ සඳහන් වගන්තීන්ට අනුගත වෙමින් සංස්ථාව පාර්ශවයෙන් කොන්ත්‍රාත්කරු වෙත කොන්ත්‍රාත් භූමිය නියමිත පරිදි ලබා දී තිබුණි.

සංස්ථාව පාර්ශවයෙන් ඉදිරිපත් කරන ලද විත්ති වාචකය සමග අමුණා ඉදිරිපත් කරන ලද SOD-R15 දරණ ඇමුණුම මගින් අදාළ සාක්ෂි බේරුම්කරන විනිශ්චය සභාව වෙත ඉදිරිපත් කර තිබුණි.

2018 අප්‍රේල් 13 දින යොමුකරන ලද ඊමේල් පණිවිඩය මගින් 2019 මාර්තු 05 දින එළඹී අතිරේක ගිවිසුමේ 3.6.3 කොන්දේසියට අනුව, ධීවරයන්ට වන්දි ගෙවීම සංස්ථාවේ වගකීමක් නොවන බව සඳහන් කර ඇත.

බේරුම්කරණ තීන්දුවේ නියෝගය පරිදි කොන්ත්‍රාත්කරු වෙත ගෙවිය යුතු සියළු වටිනාකම්)නෛතික පොළිය හැර (මේ වන විට ගෙවා අවසන්කර ඇත.

වැලි විකිණීමෙන් උපයාගත් ආදායම ස්ථිර තැන්පත් කිරීමට කටයුතුකර ඇති බැවින්, ඉන් පොළියක් උපයාගෙන ඇති බැවින්, මෙම ගෙවා ඇති වන්දි මුදල හේතුවෙන් සංස්ථාවේ ද්‍රවශීලතාවයට අහිතකර ලෙස බලපෑමක් සිදුවී නොමැති බව දැනුම් දෙමි.

(උෟ) කොල්ලුපිටිය, 22 වන පටුමගෙහි පිහිටි ඉඩමක් වසර 30 ක බදු පදනම මත සසකාවා අනුස්මරණ ශ්‍රී ලංකා හා ජපන් සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය වෙත ලබා දී තිබූ අතර එම බදු කාලය 2017 ජුනි 30 දිනෙන් අවසන් වී තිබුණි. එම බදු ගිවිසුම දීර්ඝ කිරීම සඳහා සංස්ථාව විසින් 2017 ජූලි 21 දින රජයේ ප්‍රධාන තක්සේරුකරුගෙන් ලබාගත් නව තක්සේරු වාර්තාව අනුව 30 අවුරුදු බදු පදනම මත අය කර ගත යුතු වාර්ෂික බදු කුලිය රු.මිලියන 12.68 ක් වී තිබුණි. නමුත් සසකාවාභාරය විසින් එකී බදු මුදල ගෙවීමට අපහසු බව දන්වමින් අභියාචනයක් ඉදිරිපත් කර තිබූ අතර ඒ අනුව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණයකට

මෙම බදු දීමට අදාළ රාජ්‍යතාන්ත්‍රික සම්බන්ධතාවය හා සංස්කෘතික බැඳීම සලකා බලා සංස්ථා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් ගන්නා ලද ප්‍රතිපත්තිමය තීරණය මත 2017 ජූලි 01 දින සිට වාර්ෂිකව 10% ක වැඩිවීමක් සහිතව මෙම බදු දීම සිදුකර ඇත.

මෙම සංස්ථාවේ නීති අංශය විසින් බදු ගිවිසුම කෙටුම්පත් කර යවා ඇතත් සසකාවා පදනම විසින් ඔවුන්ගේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය ප්‍රමාදවීම හේතුවෙන් ගිවිසුමගත වීමට හැකිවී නැත.

මෙම ඉඩම හා ගොඩනැගිල්ල සම්බන්ධයෙන් ගිවිසුමකට එළඹිය යුතු අතර නියමිත බදු මුදල් අයකළ යුතුය.

අනුව වාර්ෂික බදු කුලිය රු.මිලියන 1.59 ක් දක්වා අඩු කර තිබුණි. මෙම අඩු කිරීම හේතුවෙන් වාර්ෂිකව රු.මිලියන 11.09 ක කුලී ආදායමක් සංස්ථාවට අහිමි වී තිබුණු බව විගණනයට නිරීක්ෂණය විය. එමෙන්ම 2020 අගෝස්තු 30 දිනැති HSB /5579 දරණ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල පත්‍රිකාව මගින් බදු ගිවිසුම 2024 දක්වා බදු මුදල සියයට 10 ක වැඩි කිරීමක් සමඟ දීර්ඝ කිරීමට අනුමැතිය ලබා දී තිබුණි.

කෙසේ වෙතත් විගණන දින වූ 2023 නොවැම්බර් 24 දින සංස්ථාව සහ සසකාවාහාරය අතර මෙම ඉඩම හා ගොඩනැගිල්ල සම්බන්ධයෙන් කිසිදු ගිවිසුමකට එළඹ නොතිබුණි.

කෙසේ වෙතත් ඉදිරියේදී වාර්ෂික බදු මුදල් අයකරගැනීමෙන් අනතුරුව අදාළ බදු ගිවිසුම අත්සන් කිරීමට කටයුතු කෙරේ.

3.3 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය

(අ) කැළණිය, බියගම, වත්තල සහ පැලියගොඩ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ තුළ සිදුවන ජල ගැලීම් වලදී එම ප්‍රදේශවල පදිංචි 155,000 පමණ ජනතාවට සහ කර්මාන්තශාලාවලට සිදුවන ආරක්ෂක, පාරිසරික සහ සමාජීය හානි අවම කිරීමේ අරමුණින් ව්‍යාපෘති පිරිවැය රු.මිලියන 3,000 ක් වූ මුදුන් ඇළ සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය භාණ්ඩාගාර ප්‍රතිපාදන යටතේ 2021 වසර අවසාන වන විට නිම කිරීමේ අපේක්ෂාවෙන් 2016 වර්ෂයේදී ආරම්භ කර තිබුණි. කෙසේ වුවද ව්‍යාපෘති කටයුතු සම්පූර්ණ කිරීමට නොහැකි වීමෙන් එහි කාලය 2025 දෙසැම්බර් 31 දක්වා කාලය දීර්ඝ කර තිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විට එහි මූල්‍ය සහ භෞතික ප්‍රගතිය පිළිවෙලින් සියයට 68.05 ක් හා 68.5 ක් වී තිබුණි.

මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ නිමකිරීමට නියමිත වූ ඔලියමුල්ල ජල පොම්පාගාර 02 ක් 2020 වසර අවසාන වන විට නිම කිරීමේ අපේක්ෂාවෙන් අදියර I සහ II වශයෙන් ඉදිකිරීමට යෝජිතව තිබූ අතර අදියර II ජලපොම්පාගාර ඉදිකිරීම් කටයුතු 2018 මාර්තු 26 දින ආරම්භ කර තිබුණි. එසේ වුවද සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් එහි ඉදිකිරීම් කටයුතු නිම කර නොතිබීම හේතුවෙන් 2018 අගෝස්තු 20 දින රු. මිලියන 83.40 කට මිලදී ගෙන තිබූ 5M³/S ජල පොම්ප දෙක මිලදී ගෙන වර්ෂ 5 ක් ගතව තිබුණද නිශ්කාර්යව පැවතුණි.

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම යෝජිත ඔලියමුල්ල පොම්පාගාරය ඉදිකිරීමෙන් තොරව අදාළ ඉඩම් සංවර්ධනය කලහොත් අවට ප්‍රදේශ ජල ගැලීම් තත්වයන්ට හාජනය විය හැකි බව හදුනාගෙන ඇති අතර එකී පොම්පාගාරය ඉදිකිරීමෙන් අනතුරුව මුදුන්ඇළ පිහිටි ඉතිරි ඉඩම් කොටස් සංවර්ධනය කල හැකි බවට දන්වා ඇත. ඔලියමුල්ල ජල පොම්පාගාර අදියර I සඳහා අවශ්‍ය මුදල් ප්‍රතිපාදන මහා භාණ්ඩාගාරය මගින් නොලැබූ බැවින් එහි කටයුතු අත්හිටුවා ඇති අතර අදියර II හි ඉදිකිරීම් කටයුතු පමණක් සිදු කරගෙන යනු ලබයි. 2022 වසර දෙසැම්බර් සිට ජල පොම්ප සවි කිරීමට අවශ්‍ය සියලුම පහසුකම් සපයා තිබූ නමුත් කොන්ත්‍රාතුවට අනුව ගෙවීම් පිළිබඳ ගැටළු හේතුවෙන් කොන්ත්‍රාත්කරු පොම්ප සවිකිරීම ප්‍රතික්ෂේප කල අතර, මේ වන විට බේරුම් කරණය සඳහා යොමු වී ඇත.

නිර්දේශය
පොම්පාගාර දෙකෙහි ඉදිකිරීම් කඩිනමින් නිම කර අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල ලබාකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

(ආ) 1968 අංක 15 දරන ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථා පනතේ 2(ආ) 1 වගන්තිය අනුව දිවයින පුරා පළාත් මට්ටමින් පිහිටි පහත් වගුරු බිම්, නිසරු හෝ මඩ ඉඩම් හඳුනාගෙන අනවසර ඉඩම් ගොඩකිරීම් පාලනය කිරීම හා අධීක්ෂණය කිරීමට හැකිවන පරිදි ඒවා ගැසට් නිවේදන මගින් ප්‍රසිද්ධ කිරීමට සංස්ථාව වෙත බලය පවරා තිබුණද සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට සංස්ථාව විසින් එලෙස ගැසට් කරන ලද පළාත් ගණන 07 කට සීමාවී තිබුණි. මායිම් ගැසට් කර තිබුණු ප්‍රදේශවල සිදු වන අනවසර ගොඩකිරීම් හා අනවසර පදිංචිවීම් වැළැක්වීමටද සංස්ථාව අපොහොසත් වී තිබුණි. උදාහරණ වශයෙන් සංස්ථාව විසින් 1996 වර්ෂයේ සිට 2019 වර්ෂය දක්වා ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ 05 කට අදාළව ජල රැඳවුම් ප්‍රදේශ 9 ක් තුළ හෙක්ටයාර 399.91 ක සිදුකර ඇති අනවසර ඉදිකිරීම් සහ ගොඩකිරීම් 1,107 ක් හඳුනාගෙන තිබුණද සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දක්වාම එම හඳුනාගත් අනවසර ඉදිකිරීම් ඉවත් කිරීමට සංස්ථාව අපොහොසත්ව තිබුණි. තවද, ඉහත පනතේ 8 (අ) වන වගන්තිය අනුව ගොඩකිරීමට හා සංවර්ධනය කිරීමට පවරා ගනු ලබන ඉඩම්, සංස්ථාව විසින් ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීමට, කර්මාන්ත වාණිජ්‍ය හා කෘෂිකාර්මික කටයුතු වෙනුවෙන් වැඩි දියුණු කළ යුතු වුවද, සංස්ථාව විසින් එලෙස 1995 වර්ෂයේදී සංවර්ධන කටයුතු සඳහා පවරාගත් මුතුරාජවෙල හා මුදුන් ඇල ප්‍රදේශවල ඉඩම් අක්කර 800ක ප්‍රමාණයෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට වර්ෂ 25 ක කාලයක් ගතව තිබුණද ඉන් වැඩි දියුණු කළ ප්‍රමාණය අක්කර 400 ක් එනම්, සියයට 50 ක් පමණක් බව නිරීක්ෂණය විය.

මේ වන විට පළාත් 7 ක් තුළ පිහිටි වගුරු, නිසරු, ගොහොරු ඉඩම් ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට අදාළ නිර්දේශයන් ලැබීමෙන් අනුකූරුව ඉඩම් අමාත්‍යාංශය වෙත යොමු කළ හැකි වේ. උතුරු පළාතට අදාළ සිතියම් හා උපලේඛන ලැබී ඇති අතර උපලේඛන පරිවර්තනය කිරීමේ කටයුතු සඳහා යොමු කර ඇත. අදාළ නිර්දේශ ලබා ගැනීමේදී ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරුන්ගේ නිර්දේශ පළාත් ඉඩම් කොමසාරිස් මගින් ඉඩම් කොමසාරිස්ටත් ඔවුන් මගින් නැවත ඉඩම් අමාත්‍යාංශයටත් යොමු කරන බැවින් මේ සඳහා සැලකිය යුතු කාලයක් ගතවේ. මහ කොළඹ ගංවතුර පාලන ව්‍යාපෘතිය යටතේ අක්කර දහසකට ආසන්න වගුරු ඉඩම් ප්‍රමාණයක් ජල රක්ෂිත ලෙස 1991 වසරේදී රජයට පවරාගෙන ඇත. මෙම ප්‍රදේශවල සිදුවන අනවසර ක්‍රියාකාරකම් ඉතා ඉහල වන අතර එකී කටයුතු පාලනය සඳහා සංථාව විසින් සියළු ක්‍රියාමාර්ගයන් ගනිමින් පවතී. මුතුරාජවෙල සංවර්ධනය කිරීමට යෝජිත බිම් ප්‍රමාණයෙන් කොටසක් මුහුදු වැලි එක්රැස්කර තැබීමට භාවිතා කරන අතර කොටසක් කසළ කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතීන් සඳහා භාවිතා කර ඇත. ඉතිරි ඉඩම් අක්කර 51 පමණ වන බිම් කොටස මුහුදු වැලි පොම්ප කිරීම මගින් පුරවා සංවර්ධනය කර ඇත.

විෂය ගත ඉඩම් හඳුනාගෙන ගැසට් මගින් ප්‍රසිද්ධ කළ යුතු අතර සංවර්ධනය කළ යුතු ඉඩම් සංවර්ධනය කිරීමේ කටයුතුද කඩිනම් කළ යුතුය.

(ඇ) සංස්ථාව 2010 ජූලි 14 දින නිකුත් කළ අංක 1662/17 දරණ ගැසට් නිවේදනය පරිදි බස්නාහිර පළාත තුළ පිහිටි ඇල මාර්ගවල රක්ෂිත ඉඩම් (Reservation) ආරක්ෂා කිරීමට පියවර ගත යුතු වුවද සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විට උක්ත ගැසට් පත්‍රය නිකුත් කර වර්ෂ 12 ක් ගත වුවද එම රක්ෂිත ඉඩම් හඳුනාගැනීමට හෝ රක්ෂිත ඉඩම්වල පදිංචි අනවසර පදිංචිකරුවන් ඉවත් කිරීමට සාධනීය පියවර ගෙන නොතිබුණි.

2010 ජූලි 14 දින නිකුත් කරන ලද 1662/17 දරණ ගැසට් නිවේදනයට අනුව ඇලේ මතුපිට පළලට අනුරූපීව තැබිය යුතු රක්ෂිත ප්‍රමාණයන් ප්‍රකාශයට පත්කර ඇත. ඒ අනුව බස්නාහිර පළාත තුළ පිහිටි ඇල මාර්ගවල රක්ෂිත ඉඩම් තුළ කිසිදු ඉදිකිරීමක් සඳහා අවසර නොදෙන ලෙස පළාත් පාලන ආයතනයන් වෙත අදාළ ගැසට් පත්‍රයේ පිටපත් සහිතව යවා ඇත. සංස්ථාව විසින් අත්පත් කරගෙන ඇති ඇල මාර්ගවල පවත්නා අනවසර ඉදිකිරීම් සඳහා නීති මගින් ක්‍රියාත්මක

සංස්ථාවේ බලතල හා අරමුණු අනුව අනවසර ගොඩකිරීම් වැළැක්වීමට පියවර ගත යුතුය.

කර ඉවත්කිරීමේ කටයුතු සිදු කරනු ලබයි.

3.4 නිෂ්කාර්ය හෝ උන උපයෝජිත දේපල, පිරිසක හා උපකරණ

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) රු.මිලියන 800 ක භාණ්ඩාගාර ප්‍රතිපාදන මත රොන් මඩ ඉවත් කර බේරේ වැව පිරිසිදු කිරීම සඳහා වූ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම පිණිස යන්ත්‍ර උපකරණ ප්‍රසම්පාදනයට රු. මිලියන 216ක භාණ්ඩාගාර ප්‍රතිපාදන සලසා දී තිබුණි. එහෙත් එම සීමාව ඉක්මවා 2019 අගෝස්තු මාසයේදී රු. මිලියන 320.7 ක් වටිනා යන්ත්‍ර 2 ක් සංස්ථාව විසින් මිලදී ගෙන තිබූ අතර එම යන්ත්‍ර සඳහා වාරික වශයෙන් රු.මිලියන 219 ක් 2023 දෙසැම්බර් වන විට සංස්ථාව විසින් ගෙවා තිබුණි. උක්ත ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලියේදී රජයට දැරීමට සිදු වූ අලාභය සම්බන්ධයෙන් ඊට වගකිව යුතු පාර්ශවයන් හඳුනා ගැනීමට කටයුතු කරන ලෙස අමාත්‍ය මණ්ඩල ලේකම්වරයාගේ අංක 20/1512/306/027 විධිආර් දරණ හා 2021 අප්‍රේල් 09 දිනැති ලිපිය මගින් දන්වා තිබූ නමුත් 2023 දෙසැම්බර් දක්වා ඒ සඳහා වගකිව යුතු පාර්ශවයන් හඳුනාගැනීමට පියවරගෙන නොතිබුණි. තවද, මෙසේ මිලදී ගන්නා ලද යන්ත්‍ර භාවිතා නොකර වසර 4 ක කාලයක සිට බේරේ වැව පරිශ්‍රයේ නිශ්කාර්යව පවතින බව නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>කොළඹ බේරේ වැවේ රොන් මඩ ඉවත් කිරීම සඳහා මිලදී ගෙන ඇති ඔබගේ නිරීක්ෂණයේ සඳහන් යන්ත්‍ර 02 හි වර්ථමාන තත්වය පහත පරිදි වේ.</p> <p>අගල් 12 විෂ්කම්භයෙන් යුතු Cutter Suction Dredger යන්ත්‍රයේ අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමත වටිනාකම රු.මි. 150ක් වන අතර එම වටිනාකම ඉක්මවන, ඉන්වොයිසියේ වටිනාකම රු.මි. 244.7ක් වේ. අගල් 12 බ්‍රැස්ටර් පොම්පයේ අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමත වටිනාකම රු.මි. 66.0කි. මෙම යන්ත්‍රයේ ඉන්වොයිස් වටිනාකම රු.මි. 75.99 කි. (වැට් රහිත) ඉහත සඳහන් යන්ත්‍ර දෙක මිලදී ගැනීම සඳහා ප්‍රතිපාදන ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාවේ අරමුදලින් ගෙවා අදාළ යන්ත්‍රය මිලදී ගැනීමට අදාළ අනුමැතිය අපේක්ෂා කරමින් සකස් කරන ලද අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශයක් මේ වනවිට රේඛීය අමාත්‍යාංශය හරහා අමාත්‍ය මණ්ඩලය වෙත යොමුකරීමට කටයුතු කරතිබේ. ඉහත සඳහන් යන්ත්‍රය මිලදී ගැනීමට අදාළව අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ පරීක්ෂණ හා අධිකරණ ක්‍රියාමාර්ග මේ වන විටදී සිදුවෙමින් පවතින අතර ඒවායේ තීරණ මත හා අවශ්‍ය අනුමැතීන් ලැබීමෙන් පසු මේ සම්බන්ධයෙන් වන ඉදිරි ක්‍රියාමාර්ග ගනු ලැබේ.</p>	<p>භාණ්ඩාගාර ප්‍රතිපාදන මත ආරම්භකරන ලද ව්‍යාපෘති සැලසුම් කල ආකාරයට නිසි කළමනාකාරිත්වයකින් යුතුව ක්‍රියාත්මක කළයුතු අතර නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග අවසන් වූ පසු වැරදිකාර පාර්ශවයන් වෙත විනයානුකූල ක්‍රියාමාර්ග ගතයුතුය.</p>
<p>(ආ) සංස්ථාව විසින් බෙල්ලන්විල පන්සල අසල ඉදිකර තිබූ වෙළඳ කුටි 06 ක් කුලී පදනම මත ලබා දීමට කටයුතු නොකර 2016 වර්ෂයේ සිට 2023 දෙසැම්බර් 31 දක්වාම නිශ්කාර්යව පැවතුණි. මේ හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා රු.මිලියන 3.6 ක් හා 2016 සිට 2021 දෙසැම්බර් 31 දක්වා රු.මිලියන 21.6 ක් හා එකතුව වූ රු.මිලියන 25.2 ක් සංස්ථාවට අහිමි වී තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>නවතා දමන ලද වෙළඳ කුටි 06 සඳහා අවස්ථා කිහිපයකදී ජාතික තරඟකාරී මිල කැඳවුම් ක්‍රියාවලිය මගින් ලංසු කැඳවීම (calling Bids) සහ යෝජනා කැඳවුවද, (Calling Proposal) මූල්‍යමය ශක්‍යතාවයක් (Financial Feasible) සහිත ප්‍රතිචාර නොලැබුණි. එබැවින්, එම වෙළඳ කුටි ලබාදීමේ හැකියාව සඳහන් කරමින් සෘජු යෝජනා ලබා ගැනීමේ අරමුණින් දැන්වීම් ප්‍රදර්ශනය කළද සතුටුදායක ප්‍රතිචාර නොලැබුණි.</p>	<p>වෙළඳ කුටි ගැණුම්කරුවන් වෙත ලබාදී ආදායම් ඉපයීමට විධිමත් පියවර ගත යුතුය</p>
<p>(ඇ) මුහුදු වැලි කැණීමේ හා ගොඩබිම වෙත පොම්පකිරීමේ කටයුතු සංස්ථාව විසින්</p>	<p>අක් වෙරළ වැලි කැණීමේ හා ගොඩබිමට පොම්ප කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය 2024 වර්ෂයේ සිදු කිරීමට</p>	<p>අදාළ යන්ත්‍රයුතු කාර්යක්ෂමව හා</p>

වර්තමානය වන විට නවතා දැමීම හේතුවෙන් මුහුදු වැලි සේදීමේ සහ සැකසීම් කටයුතු සඳහා වැලි තොග නොමැති වීමෙන් වැලි සේදීමේ සහ සැකසීම් සඳහා සංස්ථාවේ පරිපාලිත සමාගමක් විසින් අත්පත්කරගන්නා ලද රු.මිලියන 93.67 ක් වටිනා යන්ත්‍ර සූත්‍ර ඉදිරියේදී නිශ්කාර්ය වීමේ අවධානමක් පැවැතුණි.

සියලු කටයුතු සුදානම් කරමින් පවතී. එබැවින් එම සමාගම විසින් අත්පත්කරගන්නා ලද යන්ත්‍ර සූත්‍ර ඉදිරියේදී නිශ්කාර්ය වීමේ අවධානමක් නොපවතී.

එලදායීව උපයෝජනය කළ යුතුය.

3.5 ව්‍යාපෘති හෝ ප්‍රාග්ධන වැඩ ප්‍රමාදයන්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) ඇස්තමේන්තුගත වටිනාකම රු.මිලියන 41.44 ක් වූ කෙරවලපිටිය ප්‍රදේශයේ අපවහන මාර්ග වැඩි දියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා රු. මිලියන 18.02 ක සවලිය අත්තිකාරම් මුදලක් 2018 පෙබරවාරි 05 දින මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියෙන් ලබා ගෙන තිබුණි. 2018 මැයි 28 දින වන විට රු. මිලියන 15.60 ක බිල්පත් ඉදිරිපත් කර තිබූ අතර එයින් පූර්ව අත්තිකාරම් මුදල් ලෙස රු. මිලියන 6.22 ක් අඩුකර මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය වෙත ගෙවීම සඳහා ඉදිරිපත් කර තිබුණි. ව්‍යාපෘතියේ ඉතිරි කටයුතු ඉටු කිරීම සඳහා අපේක්ෂා කළ පරිදි කොන්ත්‍රාත් ප්‍රදානකරු වන මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් නිවාස ඉවත් කර නොදීම හේතුවෙන් සංස්ථාවට උක්ත ව්‍යාපෘතිය අතරමග අතහැර දැමීමට සිදුවී තිබූ අතර අපවහන ඇල මාර්ග අවහිර වී තිබීම හේතුවෙන් වැසි දිනවල ප්‍රදේශයේ ගංවතුර තත්ත්වයන් ඇතිවීමටද හේතු වී ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>යෝජිත මාර්ගය අවසන් කෙළවර කොටස ඒ ආශ්‍රිත මාර්ගයට සම්බන්ධ කිරීම සඳහා එහි පිහිටි අනවසර ඉදිකිරීම් ඉවත් කිරීම අවශ්‍යතාවයක්ව ඇත. නමුත් රටේ පවතින පරිසර තත්වයන් හේතුවෙන් එම අනවසර ඉදිකිරීම් ඉවත් කිරීම අපහසු බැවින්ද තවත් ව්‍යාකූල සමාජ ගැටළුවක් ඇතිවිය හැකි බැවින්ද එහි යෝජිත සම්පූර්ණ කාර්යය කිරීම නවතා ඇත.</p>	<p>සංස්ථාව භාරගත් ඉදිකිරීම් කටයුතු කඩිනමින් නිමකළ යුතු බවය.</p>
<p>(ආ) ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය රු. මිලියන 8,700 ක් වූ කොලොන්නාව වැසි ජල අපවහන හා පරිසරය වැඩි දියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය ලෝක බැංකු ආධාර යටතේ ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් කළද පසුව අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ තීරණයකට අනුව භාණ්ඩාගාර ප්‍රතිපාදන මත ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලැස්සුම් කර තිබුණි. ව්‍යාපෘතිය 2018 වර්ෂයේ ආරම්භ කර වසර 05 කින් නිමකළ යුතු වුවත් 2021 වර්ෂය අවසාන වන විටත් කි.මී. 4.1 කින් යුත් පස්සැන්න ඇළ මාර්ගයට සම්බන්ධ වන මීටර් 450 කින් යුත් අතුරු ඇළ මාර්ගයේ වැඩි දියුණු කිරීමේ කටයුතු සහ බෝක්කු 05 ක කටයුතු පමණක් අවසන් කර තිබුණි. මෙම ව්‍යාපෘතියේ භෞතික ප්‍රගතිය සියයට 6 ක තරම් ඉතා අඩු මට්ටමක පැවති</p>	<p>කොලොන්නාව වැසි ජල අපවහන හා පරිසරය වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය යටතේ 2021 වර්ෂ අවසානය වන විට පස්සැන්න ඇළෙහි මීටර් 450කින් යුත් ඇළ මාර්ගය වැඩි දියුණු කිරීම පමණක් නොව එම ඇළ මාර්ගයටම අයත් බෝක්කු 05 ක වැඩ අවසන් කර තිබුණි. 2022 වර්ෂය සඳහා රුපියල් මිලියන 100ක හා 2023 සඳහා රුපියල් මිලියන 250 ක භාණ්ඩාගාර ප්‍රතිපාදන ලැබී ඇති අතර, එම අරමුදල් උපයෝගී කරගෙන විස්තරාත්මක ඉංජිනේරුමය සැලසුම් සකස් කිරීම, වැව් 02 ක් සෑදීම, වැලිවල ගේබියන් දැමීම, බෝක්කු 03 ක් සෑදීම යන ව්‍යාපෘති සංරචක නිමකරමින් ඇති අතර, තවද කොලොන්නාව ප්‍රදේශයේ ඇළ මාර්ග නඩත්තු කටයුතුද සිදු කරමින්</p>	<p>ඉදිකිරීම් කටයුතු කඩිනමින් අවසන් කර එහි ප්‍රතිලාභ මහජනතාවට ලබාදිය යුතුය.</p>

අතර සැලසුම් කළ පරිදි භාණ්ඩාගාර ප්‍රතිපාදන නොලැබීම මේ සඳහා හේතු වී තිබුණි.

පවතී. මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා යෝජිත ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීමේ මැනුම් කටයුතු සිදු කරමින් පවතී.

(ඇ) මාදින්නාගොඩ නිවාස ව්‍යාපෘතිය සඳහා අත්පත් කර ගැනීමට යෝජිත ඉඩම අත්පත් කර ගැනීමට පෙර එනම් 2018 වර්ෂය වන විට එම ඉඩම සඳහා රු.මිලියන 112 ක් වැය කර අතුරු ප්‍රවේශ මාර්ගයක් ඉදිකිරීමට කටයුතු කිරීම හා 2023 දෙසැම්බර් දක්වා ඉඩම අත්පත් කර නොගැනීම හේතුවෙන් ඒ සඳහා වැය කළ මුදල නිෂ්කාර්ය වියදමක් වී තිබුණි.

මෙම සංස්ථාව විසින් යෝජිත කායීය ඉඩම් අත්කර ගැනීමේ හඳුනාගෙන එහි සැලසුම් සකස් කොට එම මාර්ගය සකස් කිරීමේ කටයුතු සිදුකරන ලදී. ඒ හා සමගාමීව එහි අවසාන අන්තය යාබද මාර්ගයට සම්බන්ධ කිරීම සඳහා ඒ ආශ්‍රිතව පිහිටි අනවසර ඉදිකිරීම් ඉවත් කිරීමට යෝජිතව තිබුණි. ඒ අනුව, එම අනවසර ඉදිකිරීම් ඉවත් කිරීම පැවති පරිසර තත්වය තුළ අනපේක්ෂිතව සිදුකිරීමට නොහැකි විය.

3.6 කොන්ත්‍රාත් පරිපාලනයේ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය

ශ්‍රී ලංකා පරමාණුක බලශක්ති අධිකාරියෙහි රසායනාගාර ඒකක A ගොඩනැගිල්ල ඉදිකිරීමට සංස්ථාව වෙත 2014 වර්ෂයේ සිට ලැබිය යුතු රු. මිලියන 61.58 ක වටිනාකම සංස්ථාව විසින් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් අයකරගෙන නොතිබුණි. ගොඩනැගිල්ල සැලසුම්කරණයේදී ඇති වූ දෝෂ සහගත තත්වයක් හේතුවෙන් Micro piling සඳහා සංස්ථාව විසින් දරන ලද රු. මිලියන 46.40 ක වියදමක් ප්‍රතිපූරණය කිරීමට ශ්‍රී ලංකා පරමාණුක බලශක්ති අධිකාරිය සිය එකඟතාවය පළ කර නොතිබුණි. මේ සම්බන්ධයෙන් වගකිව යුතු පාර්ශවයන්ට එරෙහිව සංස්ථාව විසින් කිසිදු ක්‍රියාමාර්ගයක් ගෙන නොතිබුණි.

කළමනාකාරිත්වයේ දැක්වීම

මෙම ගොඩනැගිල්ල Design & Built යන ක්‍රමවේදය යටතේ කරන ලද බැවින් පරමාණුක බලශක්ති අධිකාරියෙන් එය ප්‍රතිපූරණය කිරීමට සංස්ථාව කටයුතු කරමින් පවතී.

අදහස් නිර්දේශය

ගිවිසුම ප්‍රකාරව වගකිව යුතු පාර්ශවයන් හඳුනාගෙන නීත්‍යානුකූල ක්‍රියාමාර්ග ගතයුතුය.

3.7 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

(අ) 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට සංස්ථාවේ අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය 1,800 ක් වූ අතර එදිනට තථ්‍ය කාර්ය මණ්ඩලය 1,331 ක් වීමෙන් සංස්ථාවේ කාර්ය මණ්ඩලයේ 469 ක පුරප්පාඩු හා අතිරික්ත 29 කි.සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විට සංස්ථාවේ ඉහළ කළමනාකාරිත්ව තනතුරු තුළ ස්ථිර කාර්ය මණ්ඩලයේ තනතුරු 7 ක පුරප්පාඩු පැවති අතර 2023 දෙසැම්බර් වන විට ඉන් තනතුරු 3 ක් සඳහා බඳවාගැනීම් සිදුකර තිබුණු අතර ඉතිරි තනතුරු 4 ක් සඳහා 2023 දෙසැම්බර් මස වන විටත් බඳවා ගැනීම් සිදුකර නොතිබුණි.

2022 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට සංස්ථා කාර්ය මණ්ඩලයේ ස්ථිර පදනමින් 1649 ක් සහ කොන්ත්‍රාත් පදනමින් 151 වශයෙන් තනතුරු 1800 ක් අනුමත පැවති අතර, එදිනට සංස්ථා සේවයේ යෙදී සිටි කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයින්ගේ සංඛ්‍යාව 1360 ක් වන බැවින්, ස්ථිර කාර්ය මණ්ඩලයේ පැවති තනතුරු වලට අදාලව පුරප්පාඩු 289 ක් පැවතුණි. එමෙන්ම, පවතින සේවා අවශ්‍යතාවය මත පදනම්ව සංස්ථාවේ අනුමත සේවක සංඛ්‍යාවේ ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකරණ මට්ටම ඇතුළත්ව තනතුරු කිහිපයක පවතින පුරප්පාඩු සඳහා විධිමත් පරිදි සුදුස්සන් බඳවා ගැනීමට අවශ්‍ය අනුමැතිය ලබාදෙන ලෙස කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව

අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය මත පුරප්පාඩු පිරවීම සිදු කළ යුතු අතර අනුමත කාර්ය මණ්ඩලයෙන් බැහැරව සේවයට යොදවා ගන්නා නිලධාරීන් පිළිබඳව හෙළිදරව් කළ යුතුය.

වෙත ඉල්ලීම් ඉදිරිපත් කර ඇති අතර, මෙතෙක් අදාළ අනුමැතිය ලැබී නොමැත.

(ආ) 2023 දෙසැම්බර් වන විට අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය තුළ පවතින නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී මානව සම්පත් සංවර්ධන තනතුර පුරප්පාඩුව පැවතුණද වයස අවුරුදු 60 ඉක්මවූ විශ්‍රාමික නිලධාරියකු අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතියකින් තොරව හා 2020 ඔක්තෝබර් 12 සිට 2023 දෙසැම්බර් 31 දක්වාම මෙම තනතුරේ කොන්ත්‍රාත් පදනම මත සේවයේ යෙදවීමට සංස්ථාව විසින් කටයුතු කර තිබුණි. විගණනයට ඉදිරිපත් කරන ලද සත්‍ය කාර්යමණ්ඩල තොරතුරු තුළ කොන්ත්‍රාත් පදනමින් සේවයේ නිරතව සිටින නිලධාරීන් සංඛ්‍යාව තුළ මෙම නිලධාරියා ඇතුළත් කර නොතිබුණි.

නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී මානව සම්පත් තනතුරට බඳවා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් පරීක්ෂණ මණ්ඩලය මගින් ලබාදී ඇති නිර්දේශ මත පදනම්ව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය මෙන්ම අමාත්‍යාංශ ලේකම්තුමාගේ ඉල්ලීම මත එවකට නාගරික සංවර්ධන හා නිවාස අමාත්‍යවරයා වශයෙන් ගරු අග්‍රාමාත්‍යතුමාගේද අනුමැතිය ලබාදී ඇත. එමෙන්ම ඒ සඳහා අවශ්‍ය කරනු ලැබූ අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශ කෙටුම්පත රේඛීය අමාත්‍යාංශය මගින් අමාත්‍ය මණ්ඩල සමාලෝචන කමිටුව වෙත ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා කැබිනට් අමාත්‍යාංශය වෙත ඉදිරිපත් කර ඇත.

වක්‍රලේඛ විධිවිධාන ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.

(ඇ) සංස්ථාවේ අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය තුළ ස්ථිර ආරක්ෂක සේවා නිලධාරීන් 76 දෙනෙකු සිටියදී සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී රු. මිලියන 59.5 ක් එල්ආර්ඩීසී සේවා පෞද්ගලික සමාගම වෙත ගෙවා සංස්ථාව සඳහා ආරක්ෂක සේවා පහසුකම් ලබාගෙන තිබුණි. එමෙන්ම සංස්ථාවේ PL -01 බාණ්ඩය යටතේ අනුමත කම්කරු තනතුරු 412 න් 347 ක ස්ථිර කාර්යමණ්ඩලයක් සිටියදී එල්ආර්ඩීසී සේවා පෞද්ගලික සමාගම වෙතින් මිනිස් බල සේවා ලබා ගැනීමට සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී රු.මිලියන 450.61 ක් සංස්ථාව විසින් වැයකර තිබුණි. එසේම සංස්ථාවේ කටයුතු ඉටුකිරීම සඳහා රෙඩෙකෝ සමාගමෙන් ලබාගන්නා ලද කාර්ය මණ්ඩලය සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී රු.මිලියන 107.34ක් සංස්ථාව විසින් වැයකර තිබුණි.

සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී දීප ව්‍යාප්තව සංවර්ධන ව්‍යාපෘතීන් සංස්ථාව මගින් ක්‍රියාත්මක කිරීම හේතුවෙන් එම ව්‍යාපෘතීන්ට අදාළ වැඩබිම් වල සහ සංස්ථාවේ අනෙකුත් රාජකාරි ස්ථානයන්ගේ ආරක්ෂක රාජකාරීන් සඳහා යෙදවීමට ප්‍රමාණවත් ආරක්ෂක නියාමකයින් සංඛ්‍යාවක් සංස්ථාව තුළ සේවා නියුක්තව නොමැති වීම මත දීප ව්‍යාප්තව ස්ථාපිත වැඩබිම් හා සේවාස්ථානවල ආරක්ෂණ සේවාවන් අඛණ්ඩව පවත්වා ගෙන යෑම සඳහා LRDC සේවා සමාගමෙන් ආරක්ෂක සේවාවන් ලබා ගැනීමට සංස්ථාව මගින් කටයුතු කරනු ඇත.

පවත්නා සේවකයින් එලදායීව හා කාර්යක්ෂමව සේවයේ යෙදවිය යුතුය.

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2021 නොවැම්බර් 16 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛ අංක 01/2021 මෙහෙයුම් අත්පොතේ 6.6 ඡේදය අනුව සංස්ථාව විසින් 2022 වර්ෂයට අදාළ	නිරීක්ෂණය සමඟ එකඟ වෙමි.	වක්‍රලේඛ උපදෙස් අනුව මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත්

අවසන් මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2023 පෙබරවාරි 28 දිනට පෙර ඉදිරිපත් කළ යුතු වුවත් මාස 06 කට වඩා පමා වී එනම් 2023 අගෝස්තු 20 දින මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කර තිබුණි.

කළ යුතුය.

4.2 වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම

විගණන නිරීක්ෂණය

2021 නොවැම්බර් 16 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛ අංක 01/2021 අනුව ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සකස් කිරීමේදී සම්මත ආකෘතිය භාවිතා කර නොතිබුණු අතර අපේක්ෂිත පරමාර්ථ අනුව ක්‍රියාකාරකම් තාර්කික අනුපිළිවෙලින් සහ විස්තරාත්මකව ඉදිරිපත් කළ යුතු අතර එම ක්‍රියාකාරකම් ඉටු කිරීම සඳහා වගකීම නියමිත නිලධාරීන්ට පැවරීම හා නිශ්චිත කාල සීමාවක් දැක්වීම සිදු කළ යුතුය. එසේම ළඟාකර ගත යුතු පරමාර්ථ සමඟ ක්‍රියාකාරකම් සම්බන්ධ කළ යුතු වුවද සංස්ථාව විසින් එලෙස සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම පිළියෙල කර නොතිබුණි.

කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම

2021 සහ 2022 වර්ෂවලදී රටේ උද්ගත වී තිබූ ආර්ථික අර්බුද හා අවිනිශ්චිත තත්වයන් හමුවේ, ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම පිළියෙල කිරීමේදී සේව්‍යෝජක ව්‍යාපෘති යටතේ ඉදිරියේදී හඳුනාගැනීමට ඇති ව්‍යාපෘති ලෙස සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් හඳුනාගැනීමට සිදු වූ බැවින් ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම පිළියෙල කිරීමේදී ඉහත දක්වා ඇති තොරතුරු පමණක් ක්‍රියාකාරී සැලැස්මේ ඇතුළත් කිරීමට සිදුවිය.

නිර්දේශය

රාජ්‍ය ව්‍යාපාර යහපාලනය පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.

4.3 සංයුක්ත සැලැස්ම

විගණන නිරීක්ෂණය

සංස්ථාව විසින් 2018 - 2022 වර්ෂ 05 ක කාල පරිච්ඡේදය සඳහා පමණක් සංයුක්ත සැලැස්මක් පිළියෙල කර තිබුණු නමුත් එම සැලැස්මේ සංස්ථාපිත පනත මඟින් පැවරී ඇති කාර්යභාරයක් වන දිවයින පුරා පිහිටි පහත් වහරු බිම්, නිසරු හෝ මඩ ඉඩම් හඳුනාගෙන අනවසර ඉඩම් ගොඩකිරීම පාලනය කිරීම හා අධීක්ෂණය කිරීමට හැකිවන පරිදි ගැසට් නිවේදන මඟින් ප්‍රසිද්ධ කිරීම හා ඇල ඉවුරක ඇති යම් ඉඩම් ප්‍රදේශයක්, ඇල රක්ෂිත ප්‍රදේශයක් ලෙස හඳුනාගෙන එම රක්ෂිත ප්‍රදේශය තුළ තාවකාලික හෝ වෙනත් ඉදිකිරීම් වැළකෙන පරිදි ගැසට් නිවේදන මඟින් ප්‍රසිද්ධ කිරීම යන කරුණු ඇතුළත්ව නොතිබුණි. තවද, සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් සංයුක්ත සැලැස්ම තුළ හඳුනාගත් උපාය මාර්ග ලඟා කර ගැනීමට සංස්ථාව ප්‍රමාණවත් පියවර ගෙන නොතිබුණු අතර හඳුන්වා දුන් ප්‍රධාන කාර්ය සාධන දර්ශක (KPI) අනුව ළඟා කර ගත් ප්‍රගතිය ඇගයීමට ලක්කර ද නොතිබුණි. එමෙන්ම 2018 - 2022 කාල පරිච්ඡේදයට අදාළව පුරෝකථනය කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන සංයුක්ත සැලැස්ම තුළ අන්තර්ගතව නොතිබුණි.

කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම

සංශෝධන පනතේ අනවසර ගොඩකිරීම් නැවැත්වීම සම්බන්ධව ගන්නා වූ ක්‍රියාමාර්ග වලට අදාළ සංස්ථාවේ ඉදිරි ව්‍යාපෘති ඇතුළත් සංයුක්ත සැලසුමක් 2023- 2024 වර්ෂ සඳහා පිළියෙල කර ඇත. ඉදිරියේදී අදාළ පුරෝකථනය කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන සංයුක්ත සැලැස්මට ඇතුළත් කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.

නිර්දේශය

පනතේ සඳහන් කාර්යයන් සංයුක්ත සැලැස්මට ඇතුළත් කර හඳුනාගත් උපාය මාර්ග ලඟා කර ගැනීමට ප්‍රමාණවත් පියවර ගත යුතුය.